

PISMA TIBETANSKIH MUDRACA

U ovoj knjizi nalaze se izvodi iz originalnih pisama, koja se čuvaju u Britanskom muzeju, u Londonu. Ona su deo istorijski jedinstvene prepiske dvojice članova Hijerarhije iz Tibeta sa članovima Anglo-indijskog društva iz god. 1880-1900. Pisma tretiraju pitanja iz raznih oblasti i to iz politike, religije, prirodnih nauka, filozofije, psihologije, mistike i okultizma. Ona daju uvid u shvatanja i delovanja ljudi koji su u svojoj samoći razvili znanje i snage, zapadnoj kulturi nepoznate.

PREDGOVOR

Godine 1880. dva člana Tibetanske Hijerarhije Mahatme K. H. i M. stupili su posredstvom jedne učenice iz Evrope, istraživačice Helene Petrovne Blavatske, u korespondenciju sa istaknutim anglo-indijskim ličnostima A. P. Sinetom, koji je bio izdavač novina "Pionir", tj. glasnika britanske vlade u Indiji, i sa O. A. Hjumom, višim vladinim činovnikom.

Ove ličnosti bile su privučene psihičkim sposobnostima gospođe Blavatske, pa su se priključili Teozofskom društvu koje je ona utemeljila, ali su bili razočarani pretežnom humanom i bratskom tolerancijom u odnosu Društva prema svim rasama i religijama. Zeleli su da ih tibetanski učitelji H. P. Blavatske pouče o tajnim snagama Prirode i o Zakonima Svemira, tj. o Znanju koje su Učitelji očigledno posedovali. Ponudili su da sve svoje snage stave u službu teozofskog pokreta, a da tibetanski Učitelji njhd poučavaju bez posredovanja H. P. Blavatske.

Želji se delimično udovoljilo. Došlo je do istorijski jedinstvene korespondencije, koja je trajala oko dve godine. Na osnovu te prepiske Sinet je kasnije objavio nekoliko knjiga. Korespondencija je obuhvatala razne oblasti, bavila se religijskim, psihološkim, etičkim i prirodnjačkim pitanjima, a tak ode i političkim, jer su tibetanski Učitelji naročito bili zainteresovani za duhovni i politički razvoj Indije.

Dok je A. P. Sinet ostao povezan sa teozofskim pokretom i kasnije u Londonu radio za njega, O. A. Hjum se povukao iz Društva posle izvesnog vremena. Ali, prepiska sa tibetanskim Učiteljima delovala je na njega bar u jednom smislu: pošto je istupio iz državne službe radio je i rečju i delom na buđenju indijske političke samosvesti. U znatnoj meri se njemu može pripisati zasluga što je 1885. godine došlo do stvaranja "Indijskog narodnog kongresa". O. A. Hjum je položio time temelj za rad koji je u budućim decenij ama, još sa većom energijom, nastavila predsednica Teozofskog društva Ana Besant i predala ga Gandiju, da ga uspešno dovrši.

Osim A. P. Sineta i (X A. Hjuma, dobijale su i druge ličnosti pisma od Mahatmi u kojima se nisu nalazile samo opšte pouke nego i savetd i konkretna uputstva.

Ko su bili, odnosno ko su tibetanski Učitelji, od kojih potiču pisma i iz kojih se daju u ovoj knjizi kratki izvodi, nije pristupačno širokoj javnosti i naučnom istraživanju. H. P. Blavatska zvala je Učitelje Majstorima ili Adeptima, a teozofska nauka tumači ovu reč budističkim pojmom "Asekha", tj. onaj koji je upućen u mistički Put, postigavši peti stepen i time prešavši prag čovečanstva. Cesto se upotrebljava u teozofskim krugovima reč "Mahatma", koja je više opšteg značenja, pa se u Indiji koristi često za duhovne vođe, koji žive u spoljašnjem svetu (npr. Mahatma Gandhi).

Ko želi da sazna nešto o teozofskoj hipotezi o Majstorima i o unutrašnjem vodstvu sveta koji su oni stvorili neka čita "Okultni razvoj čovečanstva" od C. Dinarjadasa i "Majstori i put" od C. S. Lidbitera.

Ovde se neće o tome govoriti, nego samo proučiti šta se može zaključiti o liku Učitelja H. P. Blavatske

izizveštaja svedoka, iz svih okolnosti pod kojima je prepiska obavljena, kao i iz svedočanstava koja se nalaze u pismima. Iz čitavog tog dokaznog materijala proizilazi da se ovde radi o bićima čije snage daleko nadmašuju ljudsko poimanje i za koje vreme i prostor igraju malenu ulogu. Iz njihove korespondencije sa A. P. Sinetom i Hjumom vidi se da, iako su često udaljeni hiljade kilometara od osobe koja piše pismo, često saznaju za sadržaj pisma već u trenutku pisanja, kao i da mogu čitati misli učesnika, bez obzira na daljinu. Neka njihova pisma došla su iz Tibeta normalnom poštom, dok se većina njih materijalizovala na misteriozan način pred očima primaoca, pri dnevnom svetlu, ili su se nalazila u zatvorenom nepovređenom kovertu unutar drugih pisama, koje su primaoci dobijali od trećih osoba. Takođe nam javljaju očevici da su znala da se materijalizuju daleko od uobičajenog mesta boravka svog pravog fizičkog tela na kraće ili duže vreme, u svrhu izvršenja određenog zadatka i posle toga ponovo to telo da rastvore.

Takođe je sigurno da su Učitelji živa ljudska bića, a ne spiritistički "duhovi". Za to jamči ne samo svedočanstvo H. P. Blavatske nego i raznih drugih osoba, npr. indijskog činovnika S. Ramasvamiera koji je napisao iscrpan izveštaj o svom susretu sa jednim Učiteljem na granici Tibeta.

U pismima Mahatme K. H. A. P. i Sinetu (originali se sada nalaze u Britanskom muzeju u Londonu, a Trevor Barker ih je izdao pod naslovom "The Mahatma Letters to A. P. Sinett" - E. Humphreys London), nalazimo između ostalog i sledeću značajnu primedbu Mahatme o sebi i o svome radu.

"Svaki Adept - najviši kao i najniži je Adept samo u času vršenja svojih okultnih moći.

Kadgod su ove snage potrebne, suverena volja otvara vrata do unutrašnjeg čoveka (u Adeptu), koji može samo pod tim uslovom da prodre i slobodno deluje, ako njegov tamničar, tj. spoljašnji čovek bude potpuno ili delimično učinjen nepokretnim i to prema tome kako zahteva odgovarajući slučaj:

a) mentalno i fizički, ili

b) samo mentalno,

c) fizički i delimično mentalno,

d) uopšte ne biva učinjen nepokretnim već deluje samo akasičkim slojem, koji rastavlja spoljašnjeg i unutrašnjeg čoveka.

Čak i najslabije pokretanje okultnih snaga zahteva dakle napor. To možemo uporediti sa unutrašnjim prilagođavanjem mišića jednog atleta koji se priprema da upotrebi svoju fizičku snagu. Ali, atleta verovatno neće stalno napinjati svoje mišiće zbog toga što bi trebalo da digne teret; isto tako možemo pretpostaviti da Adept neće držati svoju volju u stanju trajne napetosti unutrašnjeg čoveka u punoj funkciji, ako za tim ne postoji neposredna potreba. Čim unutrašnji čovek miruje, Adept je običan čovek, ograničen na svoja čula i na funkciju svog fizičkog mozga. Iako navika pooštrava intuiciju, ipak je ona ne može izdignuti iznad granica čula. Ali, unutrašnji Adept je spreman za svaki alarm.

Kada sedim za stolom, ili kad se oblačim, ili čitam, ili sam na neki drugi način zauzet, ne mislim na one sa kojima sam povezan. Tako je nedavno Djival Kul1 naišao u tami na jednu gredu, udario u nju nosom i prokrvario (jer umesto da načini oko sebe zaštitni omotač, stavio je svoja čula izvan funkcije dok je govorio sajednim prijateljem).

Iz gornjeg treba zaključiti da je Adept za vreme čitavog dnevnog života, osim u onim časovima kada u njemu deluje unutrašnji čovek, obični smrtnik."

(pismo XXIV a, str. 180)

Sledeće reci takođe navode ograničenja fizičkog čoveka, kojima je Adept potčinjen.

1 Učenik Mahatme K. H.

"Ja sam diktirao pismo, u šta neki sumnjaju, dok sam faio na konju. Diktirao sam to pismo, a jedan mladi Učenik, koji nije još bio dovoljno iskusan, u ovoj grani psihičke hernije morao je pismo da precizira i prepíše sa jedva vidljive kopije. Zbog toga je polovina pisma izostavljena a druga polovina

više ili manje od 'umetnika' iskrivljena. Kada me je tada upitao, da li želim pismo da pregledam i ispravim nesmotreno sam odgovorio, ja to priznajem: 'Dobro je moj mladiću, nije tako važno ako si izostavio nekoliko reci.' Bio sam jako izmoren od neprekidnog dvodnevno gahanja i fizički napola u snu. Osim toga, morao sam se psihički baviti jednom vrlo važnom stvari i zbog toga je preostao vrlo mali deo moje pažnje, koji se mogao baviti pismom. Pretpostavljam da je to bilo tako suđeno. Kad sam se probudio, video sam da je pismo već otpremljeno, ali pošto sam pretpostavio da pismo neće biti predato javnosti nisam mu više posvetio ni jedne misli."

(pismo XVIII, str. 423)

Uprkos njihovoj sposobnosti da čitaju misli i prenose ih, izgleda da je Mahatma u mnogim slučajevima potreban lični susret i razgovor. U navedenom pismu Mahatma K. H. govori o dvodnevnom gahanju, a i na drugom mestu piše sledeće:

"Kad sam nedavno silazio niz obronke Kuen-Loungorja (zovu ga Karakorum) video sam kako se obrušava lavina. Putovao sam lično do našeg Glavara, da mu javim važnu ponudu Mr. Hjuma. Vraćao sam se svojoj kući preko lhadaka."

(pismo IV, str. 12)

Učitelji izričito napominju da njihove okultne snage nisu "čudesne snage", već vladanje snagama Prirode, koje još ne poznajemo. Primena tih snaga zahteva strogu koncentraciju i ekonomiju snage. Tako, na primer, Mahatma K. H. piše o tehničkom postupku kod "percipacije" pisma.

"Želim što imam tako malo vremena na raspolaganju i što Vam ne mogu tako brzo odgovoriti kako bih to želeo. Naravno, moram da pročitam svaku Vašu reč, inače bih napravio prilični nered. Bilo da delujem svojim fizičkim ili duhovnim očima, potrebno mi je za to, po prilici, isto vreme.

To isto se odnosi i na moje odgovore. Da li ih 'percipiram', diktiram ili sam pišem, ušteda vremena je vrlo neznatna. Ja moram najpre odgovor da prođem u mislima, a tek tada svaku reč i svaku rečenicu brižljivo da snimim i pre nego što može biti 'percipacijom' reprodukovana. Isto kao fotograf, koji mora najpre slike ispravno da poreda pred sočivo aparata, a tek onda da projektuje na hemijski sloj svoje ploče. Inače, mogu na primer, noge jedne osobe koja sedi da ispadnu velike, bez proporcije, kako se to često vidi na lošim slikama. Isto tako moramo i mi poredati rečenice i svako slovo koje hoćemo da se materi jalizu je na papiru, moramo najpre da vidimo u mislima ono što posle postane čitljivo na papiru."

(pismo VI, str. 22)

Iz navedenog dela teksta IV pisma može se videti da su Mahatme očigledno svrstane u Hijerarhiju, čiji članovi žive (oni viši takođe) u zemaljskim ljudskim telima, jer se govori o "Glavaru", kojeg je K. H. Posetio u fizičkom telu.

Mada se njihovi domovi nalaze na usamljenim, nepristupačnim visoravnima, kako nas je izvestila H. P. Blavatska, očigledno je da su vršili i određene funkcije u tibetanskoj Hijerarhiji monaha, zbog čega su često odlazili u samostane. Sledeći citat govori o njihovom aktivnom učešću u ceremonijama u hramovima, i u isto vreme ukazuje na njihovu čisto ljudsku čežnju za smirenjem:

"Otprilike Za nedelju dana biće nova religijska ceremonija, novi blistavi mehurići od sapuna, da bi se deca time zabavljala - i opet ću imati posla danju i noću, u jutro, u podne, i uveče. . . o, konačni Mire! O Nirvano, u kojoj je čovek jedno sa životom, a ipak ne živi."

(pismo XII, str. 116)

Tako nam se nadopunjava slika. U sledećim pismima imamo dokumente o bićima koja raspoložu moćnim psihičkim snagama i neograničenim znanjem, a ipak nisu čisto transcendentna bića već potpuno zemaljski ljudi (nehotično se ovde nadovezuje poređenje crkvene definicije dvostruke prirode Isusa Hrista). Oni su se uzdigli iznad čovečanstva, ali su ostali s njime nerazdvojeno povezani. U znanju i u moći vladanja snagama Prirode daleko su nadmašili čovečanstvo, tako da mogu kao skrivena i vodeća snaga da bdiju nad njegovim razvojem. Njihovo istupanje u javnosti krajem prošlog veka prilikom osnivanja Teozofskog društva je redak izuzetan pokušaj da se na taj način probude vodeće ličnosti čovečanstva, da se na taj način podstaknu na odstupanje od krajnjeg materijalizma i od dogmatsko-religioznih predstava; i jedno i drugo je u ono doba preovladavalo u svetu.

Ovaj pokušaj bio je uspešan, posmatrano iz dalje perspektive, jer se od onda viđenje sveta izmenilo na mnogim područjima. Ali pojavljivanje Mahatmi na Zapadu se pokazalo preuranjenim. Čovečanstvo još nije bilo dovoljno zrelo da prizna njihov rad. Okultne pojave, koje je P. H. Blavatska izazivala, bile su smatrane prevarama, pa je čak i jedan teozofski vođa kao pukovnik H. S. Olkot pod pritiskom javnog mnjenja smatrao da ne sme više javno da svedoči o postojanju Mahatmi. Zato je glavno težište prebacio na humanitarni i filozofski rad Društva, tako da je Mahatma K. H. god. 1888. u jednom pismu H. P. Blavatskoj izrazio sledeće:

".... Društvo se oslobodilo naše vlasti i našeg uticaja, a mi smo ga pustili da pođe svojim putem, jer ne želimo nikoga da zarobljavamo protiv njegove volje. On1 kaže da je spasao Društvo? Spasao je njegovo telo ali je iz straha dozvolio da duša Društva ponestane. Ono je sada mrtvac bez duše, jedna mašina koja se do sada još dobro kreće, ali koja će se sigurno raspasti u komade. Od tri svrhe2. . ."

Kada je posle smrti H. P. Blavatske, vodstvo u Društvu preuzela njena učenica dr Ana Besant, glasnik Mahatmi ostao je sačuvan. Ali od tada Oni ipak nisu više želeli da se neposredno pojavljuju. U poslednjem pismu od septembra 1900. god. dobila je dr Ana Besant sledeće uputstvo:

"Govorkanja o Majstorima moraju se nenapadno ali udlučno učutkati.. . Naš rad se obavlja u tišini i potrebno je da smo nepoznati, jer stalno obraćanje pažnje na Nas i navođenje Naših imena stvara isprekidanu auru i ometa nam rad."

Mada ni danas nisu bolje prilike na fizičkoj osnovi za neposredno stupanje u vezu sa tibetanskim Učiteljima, koji su inspirisali H. P. Blavatsku i koji su njenim posredovanjem ponovo svetu otkrili prastaru Mudrost, tj. Teozofiju i dali impuls za duhovno i političko buđenje Indije, ipak poziv koji se nalazi u jednom pismu koje se materijalizovalo za vreme posete H. P. Blavatske i pukovnika Olkota kod Radže od Vadhvana u Kathiavaru 22. juna 1882. usred jedne skeptične grupe ljudi zabavljene diskusijom, je apel na svakog kome je sudbina sklona i omogućuje mu saznanje o ovom zaista postojećem a ne legendarnom "Bratstvu Sv. Grala."

"Luda su ona srca koja sumnjaju u naše postojanje, ili u moći koje naša zajednica poseduje od pamtiveka! Želim da otvorite svoja srca i primitite Blagoslovljenu Istinu i da postignete plodove Arhatstva, ako ne u ovoj onda u jednoj kasnijoj i srećnijoj inkarnaciji."

Ko je za nas - neka se javi!"

Pisma Mahatma koja su sačuvana broje više od hiljadu stranica. Teško je da se napravi izbor za tako malu knjigu kao što je ova. Ovaj je, dakle, nepotpun. Neka područja (na primer, opsežne pouke o životu posle smrti) su morala potpuno da se izostave iako nisu manje važna i značajna od onih područja koja smo izabrali. Ovim izborom sam hteo da dam što potpuniju sliku o Njihovom stavu prema velikim problemima čovečanstva i o uslovima koje moraju ispunjavati oni koji žele da budu dostojni jedne uže veze sa velikim Učiteljima i Pomagaocima. Marije sam bio rukovođen namerom da pokažem nazore Majstora o pojedinim specijalnim područjima višeg znanja.

Dr Norbert Loper

1.

Pismo O. A. Hjumu, pisano 1881. hronološki posmatrano nije prvo pismo u korespondenciji Mahatma sa A. P. Sinetom i sa O. A. Hjumom, ali ono upoznaje čitaoca s namerama koje su tibetanski Učitelji želeli da postignu tom prepiskom i nazore Majstora o pojedinim specijalnim područjima višeg znanja.

N. L.

Vrlo poštovani gospodine! Koristim se prvim slo bodnim časovima da odgovorim na Vaše pismo od 17. prošlog meseca. Javljam Vam rezultat svojih dogovora sa našim Poglavarima u vezi s predlogom iz Vašeg pisma Ja ću pokušati da odgovorim na sva vaša pitanja. Najpre, imam da Vam zahvalim u ime čitavog Odeljka našeg bratstva, koje je naročito zainteresovano za dobrobit Indije, za Vašu ponudu da pružite pomoć, čije je značenje i iskrenost očigledna. Pošto vučemo poreklo iz daleke prošlosti kroz različite faze indijske kulture, mi gajimo duboku i toplu ljubav prema našoj domovini, koja je preživela i preživljava sve više rastuće kosmopolitsko delovanje naših studija o Zakonima Prirode. Prema tome osećam, kao i svaki drugi indijski patriota, najdublju zahvalnost za svaku prijateljsku reč izrečenu u korist svoje zemlje kao i za svako dobronamerno delo u tome smislu.

Svi smo mi uvereni da uzrok poniženja Indije većim delom leži u propadanju prastare Spiritualnosti, i da sve što pomaže ponovnom podizanju novog standarda u mišljenju i moralu u isto vreme pomaže

obnovi indijskog naroda. Vi možete dakle zamisliti da bi svaki od nas, sopstvenom voljom, bez pritiska, bio spreman da pomogne organizovanju jednog društva kao što je ovo o kojem se sada raspravlja,³ naročito ako bi to društvo zaista bilo oslobođeno sebičnih motiva u svrhu oživljavanja prastare Mudrosti i rehabilitacije naše zemlje u očima sveta.

. . .Ali ipak ne možemo da radimo onako kako bismo želeli u opštim pitanjima, a ni u ovom posebnom. Mi smo spremni, ali nemamo prava da idemo u susret vašim predlozima više nego do pola puta. Prisiljeni smo da Vam kažemo, da je ideja kojom se mr. Sinet i Vi bavite, delimično neizvodljiva. Ukratko, nemoguće je da Ja ili jedan drugi brat, ili čak jedan napredni Neofita, budemo određeni za vodećeg duha ili poglavara anglo-indijske grane.

Mi znamo da bi bilo korisno da Vi i nekoliko Vaših kolega budete redovno poučavani i da Vam se mogu pokazivati okultni fenomeni uz odgovarajuće tumačenje i obrazloženje. Mada osim Vaše malene grupe niko drugi ne bi bio uveren u istinitost istih, ipak bi bio veliki dobitak ako bi se pridobilo makar nekoliko izvanredno talentovanih engleskih studenata azijske psihologije. Nama je ovo, kao i mnogo drugih stvari, jasno. Zato se ne sustežemo da se s njima dopisujemo i da im. Na druge načine pomažemo. Dalje, ipak odbijamo da primimo bilo koju drugu odgovornost osdm ove periodične korespondencije, kao i da vam pružamo pomoć prema slučaju, shodno i koliko god bude moguće vidljive dokaze, koji će Vam dati sigurnost u našu prisutnost i našu zainteresovanost.

Ali, ne možemo pristati da Vas "vodimo". . . Zapazili smo da Vaše ukorenjene navike i tradicije stoje u oprečnosti, ako ne sa novim nastojanjima, onda sa načinom ostvarenja koji bismo mi preporučili, u slučaju da se umešamo u ovakvu jednu organizaciju. . . Pod našdm "vodstvom" novi ogranak ne bi mogao da živi, jer Vi niste takvi ljudi koje bismo mogli u ovom smislu da vodimo. . . Molite nas da Vas poučavamo u pravom Znanju i upućujemo u skriveni Okultni aspekt Prirode. Vi mislite da se to tako lako čini kao što se lako za to moli. Izgleda da niste sebi predočili ogromne teškoće koje postoje kod saopštavanja pa bilo to samo i odlomaka našeg znanja, osobama koje su školovane uobičajenim metodama svojih nauka. Vi. ne vidite da što više imate od jedne, tim ste manje sposobni da instiktivno shvatate drugu, jer čovek može misliti samo u svojim formiranim putevima, a ako nema hrabrosti da ispuni i stvori sebi_ nove, mora silom- prilika da se kreće po starima. Dozvolite da Vam dam nekoliko primera. U saglasnosti sa egzaktnim znanjima Vi ćete izjaviti da postoji samo jedna Kosmička Energija i nećete videti razliku između one snage koju upotrebljava jedan pešak da gura u stranu grm isprečen na putu, i između iste količine snage koju upotrebljava jedan naučnik - eksperimentator, sa ciljem da pokrene klatno. Ali mi je vidimo, jer znamo da između te dve vrste snage leži čitava gradacija razlika. Prvi rasipa i beskorisno troši svoju snagu, dok je drugi koncentriše i sakuplja. Shvatite dobro sledeće: ja ovde ne mislim na relativnu korist istih, kako bi neko mogao da misli, već samo na činjenicu da se u prvom slučaju izbacuje samo jedna gruba snaga bez preoblikovanja u višu potencijalnu formu duhovne dinamike, dok se u drugom slučaju to zbiva. Misao koju bih Vam želeo da objasnim sastoji se u tome da najviši misaoni rad u jednom mozgu, koji se bavi proučavanjem razvija u sebi jedan oblik sublimovane produhovljene energije, koja može u kosmičkom zbivanju da izazove neograničeni učinak, dok mozak koji samo automatski radi taloži u sebi jedino određenu količinu grube snage koja ne donosi korist ni njemu ni eovečanstvu. Čovečji mozak je neiscrpivi proizvođač najprofinjnijih oblika Kosmičke Snage iz niske grube snage Prirode. Savršeni Adept napravio je od sebe centar iz kog zrače snage koje će kroz eone budućih vekova izazivati odgovarajuće učinke. To je ključ tajne njegove sposobnosti, da projektuje i materijalizuje u vidljivi svet oblike koje je njegova predočena snaga izgradila iz neutralne kosmičke materije nevidljivog sveta. Adept ne stvara ništa novo, on samo upotrebljava i obrađuje tvar koju je Priroda oko njega sakupila, tvar koja je vekovima prolazila kroz sve oblike. On treba samo da odabere onu tvar koja mu je potrebna i da je ponovo pozove u objektivnu egzistenciju. Ne bi li to zvučalo Vašim "učenim" biologima kao san jednog luđaka?

Dozvolite da Vam još jasnije naznačim razliku u postupku fizičke nauke (koju iz učtivosti zovu egzaktnom) i metafizičke. Ovu poslednju, kako znate, mr. Tindal (John Tvndall, irski fizičar, 1820-1893) svrstava u red pronalazaka iz područja poezije, zbog toga se ne mogu dokazati pred forumom mešanih slušalaca. Realistička, pak, nauka takozvanih činjenica jako je prozaična i za nas, sirote nepoznate filantrope. Ni jedna činjenica bilo koje od ovih nauka ne predstavlja ni najmanji interes, osdm.ako krije u sebi mogućnost moralnih učinaka, pa u odgovarajućoj meri koristi čovečanstvu. Smem li da pitam, imaju li zakoni Faradeja, TAndala, a i drugih, nešto zajedničkog sa filantropijom u njihovim apstraktnim odnosima prema čovečanstvu, kao celini? Koliko se brinu za čovečanstvo, tog izolovanog atoma ove velike skladne celine, pa iako mu katkada daju praktičnu korist? Kosmička Energija je nešto što večno deluje, materija je neuništiva, to su naučne činjenice; pa ipak, ni ove činjenice, eksperimentalno dokazane, nisu naučnike približile shvatanju da Priroda svesno želi da tvar bude neuništiva u organskom, a ne u neorganskom obliku, i da ona polako ali neprestano radi na ostvarivanju ovog cilja, tj. na razvoju svesnog života iz lenje tvani. To je uzrok neznanju naučnika o širenju i stezanju Kosmičke Snage u svojim metafizičkim aspektima. To je uzrok njihovih različitih

gledišta na Darwinove teorije i njihovog neznanja u pogledu stepena u izražaju Života koji se nalazi u različitim elementima. Iz toga sledi njihovo prezirivo odbijanje svakog fenomena koji se zbiva izvan okvira od njih postavljenih uslova, kao i same pomisli na postojanje carstva poluinteligentnih ako ne i inteligentnih Snaga, koje deluju u skrivenom zapečku Prirode.

Da Vam dam jedan drugi praktični primer: mi vidimo veliku razliku u kvalitetu dve jednake količine snage koje upotrebljavaju dva čoveka, od kojih npr. jedan ide na svoj mirni svakidašnji posao, a drugi ide u milicijsku stanicu da prijavi svog bližnjeg, a naučnici je ne zapažaju. Mi vidimo razliku između energije pomoću koje se kreće vetar i one energije koja se upotrebljava za pokretanje jednog točka. A zašto? Jer svaka misao čoveka, čim je nastala prelazi u unutrašnje svetove i postaje jedno delujuće biće, povezujući se sa elementalom, sa jednim od poluinteligentnih bića Prirode. Ona živi dalje, kao aktivna Inteligencija, tj. razumom stvoreno biće, a zavisno od intenziteta misaone snage koja je u nju stavljena. Tako, npr., dobra misao biva ovekovečena kao jedna dobrotvorna aktivna snaga, a zla misao kao zlonamerni demon. Na taj način čovek stalno prebiva na svome putovanju kroz svemirski Prostor, u svetu koji je sam stvorio, ispunjuje ga tvorevinama svoje fantazije, svojim impulsima i strastima. On ovako stvara jednu struju koja deluje na svako osetljivo, živcima snabdeveno telo, koje dolazi s njom u dodir, i to u meri koja odgovara njenom dinamičkom intenzitetu. Budista je zove "skandha", a Indijanac "karmom". Adept svesno zatvara ove pojave, a drugi ih nesvesno odbacuju. Adept mora boraviti u samoći, manje ili više unutar svoje duše, ako želi biti efikasan i ako hoće da sačuva svoju snagu.

Egzaktna nauka još manje shvata činjenicu da zaposleni mrav, marljiva pčela i ptica koja gradi svoje gnezdo, da svi oni na svoj skroman način sakupljaju isto toliko Kosmičke Snage, kao što to čini jedan Hajdn, jedan Platon ili čovek koji ore svoje polje. Ali, lovac koji ubija divljač iz radosti ili sebičnosti, ili jedan pozitivist koji upotrebljava svoj intelekt da dokaže da je plus puta plus minus, oni gube i rasipaju svoju energiju i to ništa manje od tigra koji skače na svoju žrtvu. Svi oni pljačkaju Prirodu, umesto da je obogate i svi će biti, prema stepenu svoje inteligencije, pozvani na odgovornost.

Ekzaktna eksperimentalna nauka nema ništa zajedničkog sa moralnošću, sa filantropijom, pa zato ne može očekivati našu pomoć sve dok se ne poveže sa metafizičkom. Pošto je ista samo hladna klasifikacija činjenica izvan čoveka, koje postoje pre njega, njena korist za nas završava na spoljnoj ivici tih činjenica, jer ona ne mari za to kakvi su učinci za čovečanstvo iz onog materijala koji je sakupila svojom metodom.

Zato naša sfera leži sasvim izvan njene. .. Toplota je za nju samo jedan oblik kretanja, a kretanje stvara toplotu, ali zašto je mehaničko kretanje jednog točka koji se okreće, metafizički od veće vrednosti nego toplota u koju se kretanje pretvara, to još nauka nije otkrila. .. Filozofsko i transcendentnalna (i zbog toga smatrano da je apsurdno) shvatanje srednjevekovnih Teozofa, da će konačni napredak čovečjeg rada... . naći svoj vrhunac ugledanjem na svetlosnu energiju, u njenom svojstvu neposredne kinetičke snage, pa da će se iz toga razviti znanje o proizvođenju hrane iz neorganskih materija, naučnicima nije jasno. Kad bi Sunce, taj veliki hranitelj našeg Planetarnog sistema, eksperimentalnim putem rađalo, tj. leglo piliće iz šljunka, tada bi naučnici primili to kao naučnu činjenicu i ne bi se žalili da nema više kokoški da hrane gladne. Ako bi jedan Šaberon⁴ kad vlada glad, prekoračio Himalaje i umnožio vreće sa pirinčem da nahrani stradajući narod, šta bi se desilo? Njihova činovnici i poreski službenici verovatno bi ga zatvorili da mu izmame priznanje koji je hambar orobio. To je egzaktna nauka, sa svojim realističkim svetom.

.. .Od svih Vaših pitanja najpre ćemo diskutovati o onom pitanju, ako to dozvolite, koje se odnosi na nesposobnost "našeg 'Bratstva' da ostavi ikakve znakove u istoriji čovečanstva".

Braća bi morala (tako Vi mislite) da budu sposobna da zbog svoje neobične premoći "sakupe u svojim školama znatan broj prosvetljenih duhova svake rase". Odakle Vi znate, da nisu takve znakove ostavili? Zar su poznati njihovi naponi, uspesi i neuspesi? Imate li optuženičku klupu da ih stavljate pred sud? Odakle bi vaš svet mogao da dobije dokaze o delima onih muževa, koji su izbegavali svako približavanje ljudi i marljivo su zatvarali sva vrata, kroz koja bi ih mogla uhoditi radoznalost istih? Glavni razlog njihovog uspeha bila je činjenica da nisu mogli biti nadzirani, a ni ometani. Mi sami znamo šta smo učinili; izvan našeg kruga, ljudi su mogli da zapažaju samo učinke, a uzrok istih bio im je nepoznat. Da bi mogli ove učinke da protumače, ljudi su pronalazili tokom vekova teorije o delujućim bogovima ili o povoljnim ili nepovoljnim uticajima Planeta. Nikada nije bilo doba, bilo to za vreme ili pre takozvanog istorijskog razdoblja, u kojem naši prethodnici ne bi upriličili događaje i "pravili istoriju". Ali istoričari su kasnije, bez izuzetka, iskrivili sve činjenice da bi iste prilagodili predrasudama svoga doba. Da li ste sasvim sigurni da vidljivi junaci, koji su se pojavljivali u redosledu drama istordje, nisu bili naše marionete? Mi nismo nikada tvrdili da možemo protiv opšte struje Kosmičkih odnosa u svetu da vodimo narod u susret ovakvoj ili onakvoj kritičnoj odluci. Ciklusi moraju teći svojim tokovima. U mentalnom i moralnom pogledu, takođe posle perioda Svetla slede

periodi tame. Veći i manji Yuga (vremenski ciklusi u kojima teče kosmičko zbivanje prema staroindijskoj Tajnoj Nauci) moraju se odvijati prema određenom redu. A mi, koji smo rođeni u toj moćnoj struji, možemo samo njene pojedine podele da izmenimo i vodimo. Kad bismo posedovali moć imaginarnog ličnog Boga, i kad bi nepromenljivi Univerzalni Zakoni bili samo jedna igračka, svakako da bismo mogli da stvaramo takve prilike, koje bi ovu zemlju pretvorile u jednu Arkadu za uzvišene duše. Ali pošto imamo posla sa nepromenljivim Zakonom čiji smo stvorovi i mi, moramo biti zadovoljni sa onim što smo mogli da učinimo. Bilo je perioda kada je jedan "znatan broj prosvetljenih duhova" primio pouke u našim školama. Takva vremena bila su u Indiji, Persiji, Egiptu, Grčkoj i u Rimu. Ali, kako sam već pomenuo u jednom pismu mr. Sinetu, svaki Adept je plod svog veka i srazmerno se malo njih pojavljuje u jednom veku. Zemlja nije samo bojno polje fizičkih nego i moralnih snaga, a žestina životinjskih strasti sklona je pod jakim podsticajem grubih energija nižih grupa eteričkih snaga, da uguši svaku duhovnost. A šta se drugo može očekivati od ljudi, koji su u tako bliskom srodstvu sa nižim carstvom Prirode iz kojeg su se razvili? Ispravna je pretpostavka da je broj naših na putu da se smanji. Razlog za to nalazi se, kako sam već napomenuo, u činjenici da pripadamo ljudskim rasama i potpadamo cikličnim impulsima istih, te nemamo moći da iste promenimo. Zar možete vratiti Gang ili Bramaputru u njihove izvore? Možete li zaustaviti njihove nabujale vode, da ne izađu iz korita? Ne, ali možete struju delimično da usmerite u kanale i upotrebite njene hidrolične snage za dobro čovečanstva. Tako ni mi ne možemo da zaustavimo kretanje sveta u određenom pravcu, ali možemo jedan deo njegove energije da sprovedemo u korisne kanale. Ako smatrate da smo mi polubogovi, moje vas tumačenje neće zadovoljiti, ali ako nas budete smatrali jednostavnim ljudima, možda malo mudrijim zbog naročitog znanja, tada bi ovo tumačenje moralo da razoruža Vašu primedbu.

"Šta mogu ja i moje kolege da postignemo putem ovih okultnih znanja?" Tako vi pitate. Kad domaći ljudi vide da se Englezi, čak i visoki vladini činovnici zanimaju za drevno Znanje i filozofiju Indije, oni će se takođe posvetiti proučavanju istih. Kad im bude jasno, da stare "bogolike" pojave nisu bila čuda već učinci izazvani naučnim putem, nastaje praznoverje. Tako će najveće zlo, koje sada potiskuje i usporuje preporod indijske kulture, nestati. Sadašnja nastojanja imaju za cilj da odgajaju materijaliste i da istrebe duhovnost. Uz ispravno razumevanje pouka i spisa Otaca obrazovanje bi se pretvorilo u blagoslov, mada je isti danas katkada prokletstvo. Neuki kao i obrazovani domaći ljudi smatraju danas da su Englezi, zbog njihove hrišćanske vere i moderne nauke, previše puni predrasuda da bi sebi zadali toliko truda da shvate njih i njihovo predanje. Oni se uzajamno mrze i nemaju poverenja jedan u drugoga. Promena stava prema staroj filozofiji podstekla bi domaće prinčeve i bogate ljude da subvencionišu redovne škole za školovanje tzv. Pundita. Tako bi ugledali dnevno svetio oni manuskripti, koji su do sada bili sakriveni i nepristupačni za Evropejce, pa bi tako pružili ključ za mnoge stvari koje vekovima nisu dostupne javnosti. Skeptični orijentalisti nisu se trudili da ih razumeju, a hrišćanski misionari nisu se zbog toga brinuli. Pod podstrekom Anglo-indijskog teozofskog društva može se očekivati novo zlatno doba sanskriptske literature. . .

Isti uzroci koji čine mišljenje Indijaca materijalističkim jednako deluju na čitavo zapadnjačko mišljenje. Obrazovanje stavlja na presto skepticizam, a zarobljava duhovnost. Možete učiniti beskrajno mnogo dobrog, ako pomognete da se narodima na Zapadu da sigurna temelj, na kojem bi mogli ponovo da izgrade svoju izgubljenu veru. Njima su potrebni dokazi koje može da da samo azijska psihologija. Prošlo je vreme slepe vere, a nastupajuće vreme istraživanja, ali istraživanja koje samo demaskira zablude bez otkrivanja na čemu bi duša mogla da gradi, proizveće samo oluju predstava. No, oluja predstava ne može ništa dati jer odražava samo besnilo uništavanja. Čovek ne može biti zadovoljan čistom energijom. Agnosticizam je samo privremeno uporište. Sada je došao čas da se preuzme vodstvo ponovo nadolazećeg Impulsa, koji će se uskoro pojaviti. Ako Impuls ne bi doveo do Izvorne filozofije Indogermana, koja utazuje dušu, izazvao bi ili ekstremni ateizam ili ekstremnu vlast sveštenstva. Ko posmatra ono što se danas događa, s jedne strane kod katolika koji neprestano izlažu čuda kao bevi mravi svoje mlade, s druge strane kod slobodoumних mislilaca koji ljude masovno obraćaju na agnosticizam, taj će zapaziti smernicu ovog zbivanja. Naš se vek zanosi čudima. Katolici hrle čudima koje spiritisti upotrebljavaju kao dokaze protiv dogmatičkih tvrdnji o večnom prokletstvu i o pokajanju, da bi ih upotrebili kao dokaze za svoje verovanje u čuda. Skeptičari ismevaju oba pravca. Svi su slepi, a nikoga nema da ih vodi. Vi i Vaše kolege mogli biste da pomognete i da pribavite gradivo za potrebnu Univerzalnu religijsku filozofiju, tj. za jednu filozofiju koja se osniva na Religiji i koja je nesavladiva za napade nauke zato što predstavlja savršenstvo apsolutnog znanja, te je istovremeno Religija koja je dostojna tog naziva, jer povezuje fizičkog čoveka sa psihičkim i oba sa svime što postoji ispod i iznad njega. Nije li to vredno žrtve?

Ako se posle zrelog razmišljanja odlučite da stupite na ovaj životni Put oglasite javnosti da Vaše Društvo nije klub za trgovinu čudima, niti da je sebi postavilo za zadatke ispitivanje čudesnih pojava. Njegov je glavni zadatak da iskoreni sadašnje praznoverje i skepticizam, da donese dokaze iz prastarog Izvora, da čovek može svoju buduću sudbinu sam da oblikuje i da može da dobije izvesnu sigurnost o kontinuitetu svoga života, ako to samo hoće. Zadatak je i da pokaže da su sve čudesne

pojave objave prirodnih Zakona. Dužnost svakog inteligentnog bića je da ih upozna.

K. H.

Ovo pismo, koje je pisano Sinetu, još nam bolje i oštrije predočava cilj koji slede Adepti. Pošto su A. P. Sinet i O. A. Hjum stalno iznosili prigovore protiv humanitarnih ciljeva Teozofskog društva pa su želeli da rade na čisto naučno-okultnoj bazi, Mahatma K. H. pošao je krajem 1891. godine do svog duhovnog Poglavarara na ovom području rada i izvestio ga o nameri A. O. Hjuma i A. P. Sineta. U sledećem pismu Sinet obelodanjuje rezultat te posete.

N. L.

Kratak prikaz Čohanovog⁶ mišljenja o Teozofskom društvu, prema njegovim sopstvenim recima koje je izrazio juče uvečer u mom prisustvu. Moj odgovor na vaše pismo sledi.

K. H.

Nauka koju mi širimo je jedina istinita i zbog toga će, uz podršku dokaznog materijala koji spremamo, konačno triumfovati, kao i svaka druga istina. Ipak je neophodno da se ona daje svetu samo korak po korak i da se njene teorije, koje su za Upućene neoborive činjenice, podupiru zaključcima iz dokaznog materijala koji nam pruža moderna nauka.

Pukovnik H. S. Olkot, koji izgleda da radi samo na ponovnom oživljavanju Budizma, može se smatrati ozbiljnim radnikom, na pravom putu Teozofije, isto kao i onaj kome je glavni cilj ispunjenje svoje vruće želje za okultizmom. Jer, Budizam očišćen od praznovernih primesa jeste večna Istina i ko se za njega zalaže, bori se za Teozofiju, tj. za Božansku Mudrost koja je jednoznačna sa Istinom. Mi moramo štiti Znanje koje je sadržano u Teozofiji, da bi naša nauka mogla da vrši praktični uticaj na tzv. moralni kodeks i na opšte predstave ljudi o Istini, čistoti, samopregoru, samilosti itd. Pravi Teozof je onaj čovek koji požrtvovano pronalazi sredstva pomoću kojih može svoga bližnjega da uputi na pravi Put i da mu učini da se što većem broju njegovih saputnika time pomogne, a ne onaj čovek koji želi da postigne Nirvanu samo za sebe,⁷ jer bi to značilo jedan profinjeni i preobraženi egoizam.

Izgleda da se intelektualni slojevi čovečanstva sve više dele u dve grupe. Jedna grupa sprema sebi, i ne znajući, dugotrajna razdoblja povremene neegzistencije ili besvesnog stanja, kao rezultat jedne određene namere svoje inteligencije i ograničavanja iste u uske ograde bigoterije i praznoverja. Ovo zbivanje bezuslovno vodi do izobličenja misaonog principa u čoveku. Druga grupa neograničeno popušta svojim životinjskim sklonostima, sa izničitom namerom da se u slučaju neuspeha bez razmišljanja preda propasti, tj. jednom stanju poniženja, posle raspadanja tela, koje će trajati hiljadama godina. Ovi intelektualni slojevi koji vrše ovakve vrste privlačenja na neupućene mase naroda, a smatra se da su primer koji treba slediti, zapravo vuku mase naniže i u moralnom pogledu deluju štetno, a treba da ih štite i vode. Između ponižavajućeg praznoverja i još više ponižavajućeg materijalizma, nerado vidana bela golubica Istine jedva može da nađe neko mesto na koje bi mogla da postavi svoju nogu.

Došlo je vreme da teozofija dođe u javnost; verovatnije je da će sinovi Teozofa takođe biti Teozofi. Nego da se postati nešto drugo. Ni jedan vesnik Istine, ni jedan prorok nije postigao potpun uspeh za vreme svog zemaljskog života, čak ni sam Buda. Teozofsko društvo izabrano je da bude temelj budućih religija čovečanstva. Za dostizanje navedenog cilja potrebno je jedno jače, mudrije i, pre svega, sveobuhvatni je mešanje višeg sa nižim, alfe i omega čovečjeg društva. Bela rasa mora prva da pruži bratsku ruku narodima tamne puti. Ona mora sdrotog prezrenog Crnca nazvati bratom. Ova perspektiva možda neće biti mnogima ugodna, ali ko se protiv ovog načela buni, nije pravi Teozof.

S obzirom na slobodu misli koja se neprestano razvija, kao i s obzirom na napredovanje slobode (Elifas Levi bi to nazvao opsežnim gospodstvom Sotone), na koji bi se drugi način mogao sprečiti borbeni instinkt čoveka da vrši dosad neučinjene okrutnosti i nepravednosti, ako ne ublažujućim delovanjem sveopšteg bratstva i primenom ezoterijske nauke Bude?

Svako zna da potpuno odstupanje od autoriteta jedne sveprožimajuće Snage ili Zakonitosti, koju sveštenstvo naziva Bogom, a filozofi raznih vekova zvahu Budom, Božanskom Mudročću i prosvetljenjem odnosno Teozofijom, znači istovremeno napuštanje svih ljudskih zakona. Kada budu oslobođene od tereta dogmatskog tumačenja, ličnih naziva, personifikovanih predstava i plaćenog sveštenstva, temeljne nauke svih Religija pokazaće se kao jedna jedinstvena celina u svom ezoterijskom značenju. Oziris, Krišna Buda i Hrist pokazaće se kao različita imena za jedan isti kraljevski Put do konačnog blaženstva, tj. do Nirvane.

Mističko hrišćanstvo uči kako se postiže oslobođenje duše pomoću našeg sopstvenog sedmog Principa, tj. pomoću Para-Atme (Augeoide); neki ga zovu Hristom, a neki Budom. Oslobođenje duše je jednoznačno sa obnovom ili preporodom u Duhu, i sa Nirvanom u budizmu. Mi svi moramo da se oslobodimo našeg sopstvenog Ega, tj. našeg prirodnog, prividnog Ja, da bismo spoznali naše pravo Ja u Božanskom Životu. Ali, ako ne želimo da budemo sebični, moramo nastojati da i drugim ljudima otvorimo oči za Istinu, da bi i oni mogli spoznati stvarnost ovog transcendentalnog Sebe, Budu, Hrista ili Boga, o kojem govore svi propovednici.

(U pismima Mahatme K. H. nalazi se sledeća psiho-fiziološka deoba čoveka:

1. Fizičko telo;
2. Vitalni Princip, tj. Prana ili Jiva, jeste jedna neuništiva snaga. Cim ista napusti grupe atoma, smesta biva privučena od drugih grupa;
3. Astralno telo, tj. Liinga Šarira ili eterički dvojni fizičkog tela. U kasnijoj teozofskoj literaturi poznat pod imenom Eteričko telo;
4. Životinjska duša - telo požuda ili Kama Rupa, u kasnijoj literaturi poznato kao Astralno telo;
5. Čovečja duša ili zemaljski Ego, tj. Manas ili zemaljska inteligencija u čoveku;
6. Duhovna duša ili Viši Ego, tj. Budi ili središte svesti savršenog čoveka;
7. Duh ili Atma, tj. zrak Apsolutnog koji nije stvoren, te je večni.

Uporedi C. Jinarajadasa "The Early Teackings of the Masters", str. 4/5.)

To je razlog zašto je ezoterijski budizam najsigurniji put do Ezoterijske Istine.

U današnjem svetu, bilo to u njegovom hrišćanskom, muhamedanskom ili paganskom delu, ljudi se ne obaziru na pravednost, a čast i milosrđe su nestali.

Kakav stav da zauzmemo prema ostalom čovečanstvu, kad vidimo da su glavni ciljevi Teozofskog društva pogrešno tumačeni, čak i od onih koji su najpripravniji da nam lično služe? Kako da se borimo protiv onog prokletstva zvanog "borbom za opstanak" koja je pravi i najstrašniji uzrok većine nesreća, briga i zločina. Zašto je ova borba postala skoro već univerzalni zakon? Mi odgovaramo: zato što ni jedna religija osim budizma nije do sada u praksi učila prezir prema zemaljskom životu, dok su sve religije osim već spomenute, širile svojom naukom o paklu i večnom prokletstvu najveći strah od smrti. Zbog toga ova borba najjače besni u hrišćanskim zemljama, a najintenzivnije u Evropi i Americi. Ona je nešto slabija u paganskim zemljama, a skoro je nepoznata među budistima.....Učite ljude da je život na ovoj zemlji, pa bio on najsretniji, samo jedan teret i varka, te da je naša sopstvena Karma koja stvara uzroke novih posledica, naš sudija i spasitelj u budućim životima. Tada će velika borba za opstanak brzo izgubiti svu žestinu. U budističkim zemljama nema zatvora a zločini su skoro nepoznati.

Ideja o osobnom Bogu, čijoj je vlasti bio prepušten svet, a naročito hrišćanstvo tokom dve hiljade godina, pokazala se, sa svim na njoj osnovanim političkim i socijalnim sistemima, kao greška.

Ako teozofi kažu: "-Mi nemamo s time posla, niži slojevi i niže rase (npr. Indijci, prema shvatanju Engleza) ništa se nas ne tiču, oni se moraju sami brinuti za svoje poslove i obavljati ih kako najbolje znaju" - gde je tu priznavanje dobrote, odanosti, prijaznosti i reforme itd.? Zar su ta pravila samo varka i poruga? A ako je to tako, da li je onda vaš put pravi? Zar da nekolicinu Evropejaca, koji se tove na bogatstvu ove zemlje, učimo kako stoji stvar sa zvonce, stvaranjem predmeta, nevidljivim telefonom i stvaranjem astralnog tela, a bezbroj miliona ljudi, prezrenih, poniženih, potlačenih, koji žive u neznanju da pustimo da se sami brinu za sebe i za svoju budućnost? Nikada! Radije neka propadne Teozofsko društvo zajedno sa svoja dva nesretna osnivača, nego da mi dozvolimo da se Društvo razvije u akademiju magičkog umeća ili u učionicu okultizma. Čudna je to predstava, moja braćo, koja zamišlja da bismo mi, koji smo ponizni sledbenici onog utelotvorenog Duha apsolutne samopožrtvovanosti i ljubavi prema čovečanstvu, Božanske Dobrote i svih ostalih najviših vrlina koje su dostižne na ovom svetu nevolja, najvećeg od svih ljudi, Gautame Bude, mogli dozvoliti da se Teozofsko društvo pretvori u otelotvorenje sebičnosti, tj. u mesto izbavljenja za nekolicinu, koji misle samo na sebe a zaboravljaju na većinu.

Evropejci su do sada imali vrlo malo uvida u Tibet i u tibetansku mističku Hijerarhiju "savršenih

Lama". Od ono malo uvida, što su dobili, najispravnije je opisano sledeće: "Otelotvorenje Radisatve, Padma Pani ili Avalokitešvare, Tsong-ka-pe i Amitabe odriču se nakon smrti Buda-stepena, tj. summum bonuma (najviše sreće), blaženstva i lične sreće, da bi se uvek iznova radali za dobro čovečanstva" (Rais Dejvids). To znači da su uvek iznova izloženi bedi, zatvoreništvu u mesu i svim ostalim brigama života, samo da bi takvom samopožrtvovanošću koja traje bezbroj vekova, služili kao posrednici jednoj šaci ljudi izabranih iz jedne od mnogih ljudskih rasa i da bi njima osigurali oslobođenje i blaženstvo! A od nas, poniznih učenika ovih savršenih Lama, očekuje se da bismo dozvolili Teozofskom društvu da napusti svoj plemeniti cilj ostvarenja Bratstva čovečanstva i da se pretvori u jednu običnu školu psihologije! Ne, nikada, draga braćo! Vi ste već isu više dugo" radili pod ovim nesporazumom. Dajte da se sporazumemo. Ko se ne oseća sposobnim da shvati ovu veliku ideju u tolikoj meri da može za nju da radi ne mora primiti na sebe zadatak koji mu se čini preteškim. Ali, sigurno neće da se nađe ni jedan Teozof u Društvu koji ne bi bio sposoban da pomaže na takav način da ispravlja pogrešno mišljenje o toj stvari kod onih ljudi koji stoje izvan Društva, ako već ne može da te ideje sam zaveštava.

Naše čitavo prošlo i sadašnje znanje ne bi bilo dovoljno da nagradi onog plemenitog i nesebičnog čoveka, koji bi radio na tom visokom zadatku u Indiji.

Ja sam ovde obrazložio naša shvatanja i nastojanja i imam samo još nekoliko reci da pridodam. Religija i filozofija moraju pružati rešenje za svaki problem, ako su istinite. Svet se nalazi u veoma lošem moralnom stanju, a to je neosporni dokaz, da nijedna od svetskih religija i filozofija nije posedovala Istinu i to kod civilizovanih rasa manje nego kod ostalih. One ne mogu dati ispravno logično tumačenje velikih dualnih Principa i to pravde i nepravde, zla i dobra, slobode i samovolje, egoizma i nesebičnosti, isto kao što to nisu mogle učiniti pre 1881. godine. Isto su tako daleko od rešenja ovih problema, kao što su bile nekada, ali, negde se mora nalaziti takvo rešenje, koje postoji. Ako se naša nauka pokaže sposobnom da da rešenje, tada će svet uskoro biti pripravan da prizna sledeće: ovo mora biti prava filozofija, prava Religija, pravo Svetio, koje daje Istinu, ništa drugo osim Istine!

3.

Kad je A. P. Sinet započeo korespondenciju sa svojim tibetanskim Učiteljima, nije imao pojma o njenoj pravoj biti i cilju. To smo već ukratko pomenuli. On je želeo eksperimentalno-riaučne dokaze o nadljudskim snagama koje Mahatma poseduje i želeo je da ih saopšti svetu. Tako je, u svom prvom pismu, predložio Mahatmi K. H. da on, u njegovom prisustvu i u prisustvu njegovih prijatelja, u Simli materijalizuje jedan broj Londonskih novina "Tajms", i to istog dana kada izlaze. Siri et je smatrao da bi to bio za svakoga neosporivi dokaz da se okultnim snagama mogu postići fizički rezultati. Sledeće pismo je odgovor na njegov predlog.

N. L.

Baš zato što bi ovaj eksperiment sa londonskim novinama zatvorio usta skeptičarima, on je neprikladan. Ako to posmatrate sa bilo koje strane videćete da je svet još u prvom stadijumu oslobođenja iz ropstva i zbog toga još nije pripremljen za ovo. Mi radimo a ne sa prirodnom sredstvima i snagama, ali pošto nauka na svome sadašnjem stepenu razvitka ne bi bila sposobna da rastumači naša čuda, a neupućene mase bi i dalje gledale na ove pojave kao na čuda, bili bi bačeni iz ravnoteže oni ljudi koji bi prisustvovali takvim pojavama. Rezultat bi bio vredan žaljenja kako za Vas, od kojeg je ova ideja izašla tako i za ženu koja je tako predana našoj stvari (H. P. Blavatska.) ako bi bila tako luda da stupi kroz široko otvorena vrata, koja vode do nesigurne slave. Ova vrata, ms.Ja su otvorena tako prijaznom rukom kao što je vaša, skoro bi se pokazalo kao smrtonosna zamka. Šta bi mogle očekivati one osobe, koje bi svetu dale nešto novo, šta bi kad bi svet u to poverovao, zbog svog neznanja pripisao onim tamnim snagama u koje dve trećine čovečanstva još uvek veruje i boje se istih.8 Uspeh do kog bi se došlo kako Vi predlažete, može se prosuditi samo na osnovu temeljnog poznavanja ljudi i njihove okoline. Isti zavisi isključivo od njihovog moralnog i socijalnog stanja, od njihovog odnosa prema najdubljim i najskrivenijim pitanjima koja pobuđuju ljudski duh, i od njihovog odnosa prema Božanskim snagama u čoveku i Prirodi. Koliko bi se samo Vaših najboljih prijatelja interesovalo više nego površno za ove teško razumljive probleme? Možete ih "abrojati na prstima svoje desne ruke! Vaša se rasa ponosi da je oslobodila Genija u ovom veku, koji je bio tako dugo zatvoren u uskoj posudi dogmatizma i intoleranaije, Genija znanja, mudrosti i slobode misli. Oni kažu da predrasude neznanja i religiozna bigoterija nikada neće više vladati svetom, kao u one stare dane. Kratko rečeno, da je javno mišljenje uvek potpuno slobodno i pripravno da primi svaku dokazanu istinu. Ali da li je zaista tako, moj cenjeni prijatelju?

Što se tiče ljudske prirode uopšte, sada je ona ista kao pre milion godina. Vladaju predrasude koje se

temelje na sebičnosti i pomanjkanju pripravnosti da se napusti stari red stvari u prilog novih oblika života i novog mišljenja. Okultno učenje, međutim, zahteva napuštanje svega ovog i još više. Ponos i tvrdoglavi otpor prema Istini, ukoliko ista obara stare nazore - to su karakteristike vašeg doba. Kakav bi dakle bio rezultat čak i najčudnijih fenomena, u slučaju da bismo pristali na njihovo izvršenje? Ma kako bili uspešni, opasnost bi se povećavala u istoj razmeni u kojoj bi rastao uspeh. I uskoro ne bi preostalo drugo osim neprestanog napretka u stalnom "krešćendu", ili smrt od vlastitog oružja u toj beskrajnoj borbi sa neznanjem i predrasudama.

Pomenuli ste da se ni od koga ne može očekivati da veruje u nešto što nije svojim očima video.

No da li bi čitav život jednog čoveka bio dovoljan, da zadovolji čitav svet skoptičara? Bilo bi lako u Simli povećati broj onih ljudi koji veruju na stotine i hiljade, ali šta s onim milionima ljudi koji ne bi prisustvovali ovom zbivanju? Neznalice, nesposobni da shvate nevidljive začetnike, mogli bi jednog dana da iskale svoj bes na vidljive posrednike. Viši obrazovani slojevi i nadalje ne bi verovali i rastrgli bi Vas u komade.

Vi ste se priključili onim ljudima koji nas kore zbog naše velike povučeniosti i ćutljivosti. Ali mi poznajemo ljudsku narav usled iskustva mnogih vekova. Mi znamo da, sve dok nauka ne prouči sve lekcije i dok još postoji makar samo i senčica religioznog dogmatizma u srcima masa, predrasude sveta moraju da se savladavaju korak po korak, a ne jednim udarcem. Kao što je sivi stari vek imao više od jednog Sokrata tako će tama budućnosti roditi više od jednog mučenika. Nauka, koja se smatra slobodnom, prezirno se okrenula od nazora Kopernika, koji je obnovio teorije Aristarha Samiusa, koji je tvrdio da se Zemlja vrti u krugovima oko svoga središta, još mnogo godina pre nego što je Crkva pokušala da smakne Galileja kao žrtvu Biblije. Najsposobniji matematičar na dvoru Eduarda VI, Robert Rikord, bio je od svojih vlastitih kolega ismejan, jer su smatrali da su njegova otkrića prazne fantazije i bacili su ga u tamnicu, gde je umro od gladi. Vi ćete misliti da su to stare priče. Ali hronika našeg modernog vremena ne razlikuje se mnogo od onih koje joj prethode. Potrebno je samo da se setimo nedavnih progonstava sedija u Engleskoj ili spaljivanja navodnih veštica d čarobnjaka u Južnoj Americi, u Rusiji i na granici Španije, pa da znamo da se spas pravih zastupnika okultnog učenja nalazi u skepticizmu javnosti. Šarlatani i čarobnjaci su prirodni zaštitni oklopi Adepata. Sveopšta sigurnost samo je tako saćuvana, što držimo u tajnosti strahovito oružje koje bi se moglo protiv njih upotrebiti, a koje bi se u rukama sebićnih i zlih ljudi pokazalo zaista smrtonosnim. To sam Vam već rekao.

K. H.

4.

Kada je Sinet primio gore pomenuto pismo, čije smo odlomke naveli, pokušao je još jedanput da ubedi Majstora da odstupi od svoga stanovišta i da ga uveri da je mišljenje na Zapadu ipak otvorenije nego što je Majstor mislio. U sledećem pismu Mahatma K. H. je jasno obrazložio da javne pouke mogu imati samo opšti karakter. Pravo okultno znanje može se dati samo onom čoveku koji je spreman da se podvrgne prastarim uslovima Ućeništva.

N. L.

Mi ćemo se tako dugo razilaziti u mišljenju, dok Vam ne bude potpuno jasno da okultna nauka ima svoje posebne metode istraživanja, koje su isto tako utvrđene i uverljive kao i metode njihove antiteze, tj. Fizikalne nauke. Jedan i drugi način imaju svoje propise. Ko želi prekoraćiti granice nevidljivog sveta, taj ne može o tome izdavati propise, isto kao što putnik koji bi želeo da prodre u podzemne prostorije blagoslovljenoga L. Hasea, ne bi mogao svome vodiću da pokazuje put. Misterije nisu nikada prodrle u opseg široke publike. To se neće nikad ni dogoditi, bar ne pre onog dugo išćekivanog dana kada naša religiozna filozofija bude opšte priznata. Nikad i u nijedno doba nije postojalo više od jedne jedva primetne manjine ljudi koji su bili upućeni u tajne Prirode, mada je mnogo ljudi imalo praktićne dokaze o mogućnosti njihovog posedovanja. Adept je redak cvet ćitave jedne generacije istraživaća, a da to postane, mora da sledi unutrašnji poziv duše, bez obaziranja na mudrost svetskog znanja ili na njegovu oštroumnost.

Vaša je želja da doćete u direktni dodir sa jednim od nas, bez posredovanja madam Blavatske, ili bilo kojeg drugog posrednika. Ukoliko ,sam shvatio, Vi tu vezu' zamišljate tako da primate od nas obavesti bilo putem pisma, kao što je ovo, ili putem ćujnih reci, pomoću kojih biste vodili i upravu i poduku u Društvu. Vi sve to želite, ali niste dosad našli dovoljnih razloga, kako ste se sami izrazili, da napustite svoj način života, koji je upravo neprijatelj takvom načinu sporazumevanja. To nije razumno. Ko želi da razvije zastavu mistike, taj mora drugima da služi kao primer. Prvo, on mora da promeni svoj način života, a kad je shvatio da izućavanje okultnih misterija predstavlja najvišu lestvu

svakog znanja on mora bez obzira na egzaktnu nauku i na neprijateljstvo javnog mnjenja da ga odvažno i zastupa. "Carstvo nebesko pobeđuje se silom" kažu hrišćanski mističari. Samo naoružanom rukom, spreman da pobedi ili da padne, može moderni mističar da se nada da postigne Cilj.

To je ispravno, mi imamo svoje škole i svoje Učitelje, svoje Neofite i Šaberone, tj. više Adepte. Vrata su uvek otvorena kad pravi čovek pokuca. Novopridošlog uvek rado primamo, ali mi ne idemo ka njemu već on mora doći nama. Šta više, dok on nije stigao do one tačke na Putu u Okultizmu, sa koje nema više povratka, premda je sebe neopozivo obećao našoj zajednici, mi ga nikada ne tražimo, osim u neobično važnim slučajevima i nikada ne prekoračujemo prag njegovih vrata u Našoj vidljivoj pojavi.

Da li je neko od vas tako željan Znanja i dobrotvornih snaga koje daje, da bi bio spreman da napusti vaš i stupi u naš svet? U tom slučaju neka samo dođe, ali neka se ne nada da će se vratiti pre nego što pečat misterije zatvori njegova usta, čak i u slučaju njegove slabosti ili indiskrecije. Neka dođe, sa svim sredstvima, kao Učenik svome Majstoru i bez ikakvih uslova - mora čekati kao što su mnogi drugi čekali, i mora biti zadovoljan sa mrvicama Znanja koje slučajno padaju na njegov put.

K. H.

Sledeće pismo bavi se uslovima koji su potrebni za Okultno učenje. Ono je bilo namenjeno doktoru Hibe-Štajdenu, jednom od prvih članova Teozofskog društva u Nemačkoj. Pismo se materijalizovalo 1. avgusta 1884. god. u vozu, u kojem je dr Hibe-Štajden putovao iz Elberfelda u Drezden. O tom događaju piše H. S. Olkot u svom delu "Old Diary Leaves", 3. sveska, str. 167/168. H. S. Olkot se tom prilikom nalazio u društvu dr Hibe-Štajdena.

N. L.

Nije teško biti primljen kao Sela (Učenik). Da neko bude primljen za Učenika mora proći kroz tzv. Muke "iskušenja". Život u svome normalnom toku ne sastoji se isključivo iz teških iskušenja i mentalne tuge, dok život jednog Sele, koji se dobrovoljno nudi da to postane jeste jedna neprestana žrtva. Ko želi da zavlada svojim životom ovde i "s one strane", mora najpre da dopusti da bude isproban i da trijumfuje nad svim iskušenjima i nad svim bolima tela i duha. Pokusni Učenik liči putniku u staroj priči o Sfingi. Ali kod pokusnog Učenika ono jedino pitanje pretvara se u bezbroj svakidašnjih zagoneta'ka, koje mu postavlja sfinga života. Ako ne rese stalno nadolazeće i zbunjujuće zagonetke života, one će zadržati napredovanje putnika i konačno će ga uništiti. Neka g. Olkot rastumači ono šta zna o Učeništvu. Mi nikoga ne odbijamo. Svuda se mogu naći "sfere za korisno delovanje". Prvi zadatak Društva je filantropija. Pravi teozof je filantrop koji "ne živi za sebe već za svet". Dr Hibe-Štajden je u ovom pravcu već mnogo postigao. Ovo i filozofija, tj. ispravno poimanje života i njegovih misterija daće mu "potrebnu osnovu" i pokazaće mu Put kojim treba ići. Najbolja "sfera korisnog delovanja" za njega nalazi se sada u Nemačkoj. Ako bi nastale kakve komplikacije i ako bi se započelo sa novim razvojem, on će biti o tome obavešten. O njegovom zdravlju brinuoemo se Mi. Poželjno je da se momentalno što manje piše. "Otat M."9 nije raspoložen da odgovara. Ja to činim mesto njega.

K. H.

6.

Ovo kratko ali vrlo značajno pismo je takođe namenjeno jednom nemačkom principu. Gospođa Marija Gehard, jedna od prvih članica Teozofskog društva, primila ga je 30. avgusta 1884. u Eberfeldu.

N. L.

Draga gospođo!

Mi bivamo uvučeni u kolo sudbine, koju smo nekad sami sebi pripremili, kao što brod biva uvučen u vir. Vi ste počeli da to sada spoznajete. Šta ćete raditi? Vi se ne možete dugo i uspešno suprotstavljati sudbini. Jeste li spremni da učestvujete u velikom delu filantropije? Ponudili ste se Crvenom Krstu, ali sestro, postoje bolesti i rane na duši koje ni jedan lekar ne može da izleći.

Hoćete nam pomoći u prosvetljavanju čovečanstva da bi duševno bolesni mogli sami sebi da pomognu? Vaše delo biće vaš odgovor.

M.

7.

Naredno pismo Mahatme K. H. takođe se bavi uslovima potrebnim za Učenje. K. H. Lidbiter primio ga je 31. oktobra 1884. u mestu Breimšot u Engleskoj, gde je i živeo. Ovo pismo dalo mu je podsticaj da napusti svoju karijeru u Anglikanskoj Crkvi i da se kao Majstorov Učenik potpuno posveti službi za Teozofiju. Bliže okolnosti u vezi sa primanjem ovog pisma i tumačenje sadržaja daje C. Jinarajadasa u svojoj knjizi "Pisma K. H. Lidbd. teru".

N. L.

Ovog proleća - 3. marta - pisali ste mi pismo. Premda papir nije do mene stigao, ipak sam primio njegov sadržaj. U ovom Vašem pismu stoji da otkad ste pročitali "Ezoterički Budizam" i "Otkrivenu Izidu" imate jedinu i veliku želju da postanete moj Učenik i da više saznate o Istini. Vi nastavljate: "Cuo sam od Sineta da je skoro nemoguće postati Učenik, ako se ne pođe u Indiju." Vi se nadate da ćete za nekoliko godina moći otputovati a da Vas za sada još vežu obaveze zahvalnosti prema ovoj zemlji itd.

Ovim Vam odgovaram na gore postavljena, kao i na druga Vaša pitanja:

1. Nije nužno da se sedam oglednih godina provede u Indiji. Sela može boraviti svuda.

2. Da primim nekoga za Iskušenika ne zavisi od moje slobodne volje. To je rezultat ličnih zasluga i napora Kandidata u ovom pravcu. Vi ćete prisiliti na to nekog Majstora kojeg ste izabrali, čineći dobra dela u Njegovo ime i iz ljubavi prema čovečanstvu. Budite čisti i odlučni na putu čestitosti (onako kako to stoji u našim pravilima), budite časni i nesebični. Zaboravite sebe i mislite samo na dobro drugih ljudi, tako će Majstor biti prisiljen da Vas primi.

To vredi za Kandidate za vreme perioda nepomućenog napredovanja vašega Društva. Ali se mora još nešto više učiniti sada, kada Teozofija, koja predstavlja Istinu, stoji pred tribunalom javnog mnjenja koje je najlakoumniji, najokrutniji i najnepravedniji od svih tribunala i kada je upletena u borbu na život i smrt.10 Mora se takođe uzeti u obzir Karma one kaste kojoj vi pripadate. Stvar koja Vama sada leži na srcu, trpi neosporno zbog tamnih intriga i niskih zavera hrišćanskog sveštenstva i misionara protiv Teozofskog društva. Oni neće ni pred čim ustuknuti, da bi potkopali dobar glas osnivača Društva. Želite li da ispravite svoje greške? Tada dođite na nekoliko meseci u Adiar. Ko želi da skрати vreme probe, taj mora da se žrtvuje za Teozofsko društvo. Zlobne ruke gurnule su Društvo skoro na rub provalije. Njemu je sada potreban svaki muškarac i svaka žena, koji čvrsto stoje uz Istinu. Samo izvršavanjem plemenitih dela koja se moraju vršiti, može se sabrati plod zaslužnih dela. Slično "pravom čoveku" (po Karlilu) samo poteškoće, samopregor, mučeništvo i smrt predstavljaju mamac, koji u časovima iskušenja deluje na srce pravog Učenika.

Pitate me: "Kojih pravila moram da se pridržavam za vreme probe i kada se smem odvažiti i nadati da to započnem?" Moj je odgovor sledeći: - Vi držite u svojim rukama oblikovanje svoje sudbine i možete svakog dana tkati na ruhu iste. To sam Vam već gore spomenuo. Ako bdh od Vas tražio da činite ovu ili onu stvar umesto da Vas samo savetujem bio bih odgovoran za posledice Vašeg delovanja i Vi biste tu imali samo drugorazrednu zaslugu. Razmišljajte o tome, i spoznaćete da je to ispravno. Bacite dakle sami kocke u krilo pravednosti i nemojte se bojati da bi odgovor mogao biti drugačiji nego apsolutno tačan i ispravan. Učeništvo je stepen vaspitanja i iskušenja, a Učenik može sam odrediti da li će ga ono voditi do Adeptstva ili će zatajiti. Vrlo često Učenici imaju pogrešne predstave o našem sistemu i čekaju na uputstva pa tako gube skupoceno vreme, koje bi mogli da upotrebe za lične napore. Našoj stvari su potrebni misionari, predani borci i zastupnici, a možda čak i mučenici, ali ona ne može ni od koga da traži da to postane. Dakle, izaberite i prihvatite svoj vlastiti udes! Neka vam sećanje na našeg Gospoda Tathagatu pomogne da donesete najbolju odluku.11

K. H.

8.

Iz dva naredna pisma se vidi sa kojom oštrinom Mahatme traže od svojih Učenika apsolutno čestit život, Reci "Ako vaša pravednost ne bude veća od pravednosti učenjaka i farizeja, nećete ući u Kraljevstvo nebesko" izgovorene od Adepata Istoka, imaju istu vrednost kao kad ih je izrekao Učitelj Hrišćanstva.

Originali sledećih dvaju pisama leže u arhivu Teozofskog društva u Adiaru. Bila su namenjena dvema osobama koje su već primljene kao Učenici pa ne možemo objaviti njihova imena.

N. L.

Zaista si mislio da je nejasno sećanje na tvoje prošle prekršaje ili ostalo sakriveno pred mojim saznanjem ili da sam za njih saznao pa sam ti oprostio, onog časa kad ti je bilo dopušteno da se nazoveš mojim Učenikom? Zar si mislio da sam zažmurio na jedno oko? Ludost. Tri puta ludo! To se dogodilo samo zato, da ti pomognem da se spaseš od svog niskog "ja" i da se probude u tebi bolja nastojanja, da opet čuješ glas svoje povređene "duše" i da te podstaknem da barem nešto opet izravnjaš. Samo zbog toga bila je uslišena tvoja molba, da postaneš moj Sela. Mi smo zastupnici pravednosti. Mi nismo bezosećajni panduri jednog okrutnog Boga. Premda si bio nizak, premda sa opakom zloupotrebom svoje sposobnosti i premda si često bio šlep prema zahtevima, ipak poseduješ sposobnost da postaneš jedan dobar čovek (za sada su te sposobnosti još latentne) i koristan učenik. Koliko će dugo trajati tvoja veza s Nama, zavisi jedino od tebe. Možeš da se digneš iz blata ali možeš ponovno da padneš u ponor poroka i bede, čiju dubinu ne možeš sebi predočiti. Pomisli da stojiš pred svojim Atmanom -- Duh u čoveku koji je tvoj sudi ja i koga ne može za-varati ni jedan smešak, ni jedna obmana, ni sofisterija. Do sada si samo malo saznao o meni i nisi me poznavao, sada si me bolje upoznao, jer ja sam onaj koji te optužuje pred tvojom probuđenom savešću. Ne treba da da ješ obećanje ustima ni Njemu ni Meni, a ni polovično priznanje. Da isplačeš čitavo more suza i da puziš u prahu, to neće pomaknuti merilo pravednosti ni za dlaku. Ako želiš ponovno da pridobiješ izgubljeno tle, učini dve stvari: izravnaj počinjenu nepravdu na najširokogrudiji i na najbolji način i posveti svoje snage radu za čovečanstvo. Pokušaj da se svaki dan ispuniš čistim mislima, mudrim recima i ljubaznim delima. Neću ti davati zapovesti, ni uticati na tebe na bilo koji način. Ali ću na nevidljiv način da sledim tvoj put i saosćati sa tvojom borbom, kada ti možda nećeš više verovati u našu egzistenciju, kao što mnogi drugi me veruju. Kad uspešno okončaš svoj probni rok, ja ću biti prvi koji će ti zaželeti dobrodošlicu. A sada, dva puta stoje pred tobom, izaberi! Kad izabereš obrati se svom vidljivom službenom pretpostavljenom H. S. Olkotu, a ja ću ga kroz njegovog Učitelja¹² uputiti da te vodi.

Ti želiš da budeš misionar Teozofije. Budi to ako to znaš da budeš u delima. No ako bi propovedao jednim srcem i životom koji su suprotni onome što propovedaš, radije prizovi munju da te usmrti nego da svaka reč bude tvoj budući tužilac. Idi i savetuj se sa pukovnikom Olkotom, priznaj "voje greške pred ovim dobrim čovekom i zamoli ga za savet.

K. H.

9-

Promisli sledeće: ljudi koji vrše preljubu odaju iz sebe jednu otrovnu auru, koja raspaljuje svakojake zle strasti i pobuđuje pohotu. Jedini put do uspeha je bezuslovan rastanak, ni pogled iz daljine, ni jednu reč, a ni da napišeš pismo. U času kada prekoračiš jednu od ovih zapovesti, nisi više moj Učenik. Ako sačuvaš jedno staro pismo, jedan talisman, jednu uspomenu a naročito pramen kose od dotične osobe, to može pogubno da deluje na tebe, može se pretvoriti u užarenu iskru. Čak si u opasnosti ako se nalaziš u istom gradu, ili na mestu na kom si lako dostupan. Ti se ne možeš pouzdati u svoju moralnu snagu, jer da si imao moralnu otpornost, izbegao bi onu kuću u istom času kad je prva požudna

misao stavila tvoju vernost na kooku.....

Drži se dakle daleko od te osobe bez ikakvog objašnjenja.

K. H.

10.

Sledeće, delimlično navedeno pismo, pisano je god. 1884. jednoj engleskoj učenici, Franoeskd Orndejl.¹³ U njemu se nalazi mnogo pozitivnih i vrednih saveta, za svakog onog koji teži učenju.

N. L.

Posmatrao sam tvoje misli. Posmatrao sam tih razvoj tvojih misli i unutrašnju čežnju duše, a pošto mi tvoj zavet to dozvoljava.. . upotrebljavam ovu poslednju priliku da ti pišem direktno, pošto želim da ti kažem nekoliko reci. Ti znaš, čim se iscrpi aura H. P. Blavatske u ovoj kući, nećeš moći više da primaš pisma.

Želeo bih da se upoznaš sa položajem onakvim kakav je danas. Tvoja vernost daje ti na to pravo.....

Čuo sam tvoj razgovor sa H. P. B. na dan njenog dolaska i želim Ti kazati da imaš pravo. Tvojoj staroj majci, koja je od samog detinjstva prošla s tobom trnoviti put vere i iskušenja, duguješ veliko poštovanje. Ne šlepu i nepravednu poslušnost, koja bi i za tebe i za nju mogla da ima štetne posledice, već spremnost da joj s poštovanjem služiš i pomogneš da u sebi razvije intuiciju za duhovne stvari i da se pripremiš za budućn

st. Mnoge boli i domaće brige ostavile su .krvav trag na njenom srcu. Ona nesvesno šteti sebi time što ne vlada svojim temperamentom. Privlači loše "astralne" uticaje i kroz to nam stvara suprotna strujanja, koja nas na žalost istiskuju. Vi ste obe zaslužile nagradu svojom predusretljivoscu prema našim vesnicima i Karma neće to prevideti. Ali, gledajte u budućnost! Pazite da neprestano vršenje dužnosti pod vodstvom dobro razvijene situacije daje dobro izbalansiranu ravnotežu. O, da su Vaše oči otvorene! Otvorio bi vam se pogled na takve blagoslove, čije mogućnosti za vas i za čovečanstvo leže u začetku sadašnjih napora i vaše bi se duše napunile radosnom i vatrenom revnošću! Probijajte se u Svetio, vi hrabri borci Istine, ali nemojte dopustiti da se sebičnost uvuče u vaše redove, jer samo nesebičnost otvara sva vrata i prozore unutrašnjeg Svetišta, ali ih ostavlja širom otvorena i za nepoželjno.

Što se tebe tiče, o dete, koje se probijaš iz tame u Svetio, hoću da ti kažem da Put nije nikada zatvoren, ali što je više neko pre toga pogrešio tim će ga teže naći. U očima Majstora niko nije "potpuno proklet". Kao što se jedan izgubljeni dragulj može izvući iz najdubljeg blata i opet je dragulj, tako se i najveća propalica može istrgnuti iz gr eha, ako razvije najskupoceniji dragulj među svim draguljima, blistavu klicu Atme. Svako od nas mora to sam da učini, svaki to može, ako ozbiljno hoće i ako je istrajan. Dobre namere su misaone predstave dobrih dela, one su fantazije, sanje, nadahnuća

Budija prema Manasu. Ako ih stalno podržavamo, one neće nestati kao fatamorgana koja se rasplinjuje u Šamo-pustinji, već će postajati sve jače i jače dok naš čitavi život ne postane izraz i dokaz božanskog života u tvojoj dubini. Tvoja prošla dela bila su prirodni plod jednog neispravnog religioznog ddeala. Bila su rezultat neznanja i krivog shvatanja i ništa ih ne može odstraniti, jer su neosporivo utisnuta u knjigu Karme. Ni suze, ni pokajanje ne mogu izbrisati dotičnu stranicu. Ali, ti poseduješ moć da pomoću svojih budućih dela izravnaš i ispraviš tu Karmu, pa čak još i više od toga. U tvojoj okolini nalaze se poznanici, prijatelji i kolege, izvan i u Teozofskom društvu, koji su iz istog neznanja napravili iste i još teže greške. Ukazi im na strašne posledice ovakvih zabluda, uputi ih prema Svetlu, vodi ih na Put. Uči ih, budi misionar Ljubavi i Milosrđa. Pomažući drugima postigni svoje vlastito spasenje. Bezbroj stranica tvoje knjige života nije još ispisano, one su još bele i prazne. Kao dete svoje rase i svoga veka zgrabi dijamantno pero i ispisi te stranice života poveću plemenitih dela, dobrim ispunjenih dana i godina svete revnosti. Na taj način ćeš zaslužiti trajno put prema višim razinama duhovne svesti. Nemoj se bojati i nemoj klonuti. Budi verna Adelu koj d si već počela da naslućuješ.

U mnogim stvarima moraš se preorijentisati. Uske predrasude tvoga naroda više te vežu no što misliš. One te čine netrpeljivom prema beznačajnim prekršajima vaših neprirodno stvorenih pravila pristojnosti i čine te sklonom da previdiš ono bitno. Još nisi sposobna da ceniš razliku između unutrašnje čistoće i spoljnog obrazovanja. Ako bi vas "Majstori" cenili prema vašim vlastitim društvenim pravilima, na čemu bi ti onda bila? Takozvano "dobro društvo" čija licemerna pravila tako jako braniš, zapravo je jedna gnojna masa životinjske ćutilnosti unutar ljuske spoljne zaglađenosti. Sa stanovišta njegove neznačajke i pakosne netrpeljivosti apeluješ na nas, jer ti tvoja intuicija kaže da ti ono neće pružiti pravednost. Nauči da posmatraš ljude ispod njihove površine, nemoj imati poverenja i nemoj suditi na osnovu spoljne prividnosti. Pokušaj to dete moje, nadaj se i primi moj blagoslov.

K. H.

11.

U iduća četiri odlomka poikušaćemo da predočimo naročito značajne izreske iz pisama Sinetu i Hjumu, u kojima su Mahatme izneli svoja mišljenja u pogledu filozofskih, religioznih i naučnih pitanja. Ovo nisu zapravo pisma u užem smislu već su to traktati, koji zapremaju mnogo stranica i iscrpno tretiraju navedene teme. Sledeći odlomci ne mogu dati dovoljno jasnu sliku s obzirom na skučenost prostora koji nam stoji na raspolaganju. Dajemo ih kao tipične primere na kakav način Učitelji gledaju i tretiraju ova pitanja.

Naredni izvod je deo pisma pisanog god. 1881. O. A. Hjumu, u kome se tretira problem Duha i Materije.

N. L.

Jedno od osnovnih, elementarnih pitanja u okultizmu je jedinstvo Duha i Materije. Duh i Materija razlikuju se samo u svojim ispoljavanjima, zbog ograničenog zapažanja naših čula. Daleko od toga da bi našim poukama nedostajala filozofska osnova; naše pouke ukazuju samo na jedan Princip u Prirodi, na Duha - Materiju ili Materiju - Duha. Treći Princip, poslednji, apsolutna ili kvintesenca spomenuta dva, pijako smem da upotrebim ovo nepravdo označavanje, gubi se u pomenutoj primeni i leži izvan mogućnosti analiziranja i zapažanja čak i kod Bogova i Planetarnih Duhova. Ovaj treći Princip, tako kažu filozofi u Vedama, jeste jedina Stvarnost; sve ostalo je Maya, jer ni jedno objavljeno Duha - Materije ili Puruše i Prakriti nikad se nije u drugom svetlu posmatralo, osim kroz prolaznu varku čula.

U knjizi Kim-te, Duh je smatran kao sublimacija Materije a Materija kao kristalizacija Duha. Najbolja ilustracija za ovo zbivanje je jednostavna pojava kod pretvaranja led - voda - para koja se konačno rasplinjuje. Ova je pojava svakako obrnuta u svome redosledu. Mi to zovemo silazak Duha u rađanje (stvaranje) ili u tvar i sjedinjenje ovog Trojstva u Jedinstvo. Ovu nauku koja je tako stara kao i sama misao, preuzeli su prvi hrišćani iz Aleksandrijske škole i pretvorili su je u nauku o Ocu ili Stvaralačkom Duhu, O Sinu ili čoveku - materiji i o Duhu Svetom ili nematerijalnoj Biti, tj. o vrhu jednakostranog trougla. Ovu predstavu možemo još danas naći u piramidama Egipta.

Moram spomenuti, da je Vaša predstava o Materiji kao i alotropskom obliku Duha nefilozofska i nenaučna, jer je Materija nerazoriva i prema mom mišljenju istog trajanja kao i Duh, ovaj Duh kog mi znamo i kog zapažamo. Bez Prakriti (Materije) Puruša (Duh) se ne može objaviti i prema tome prestaje da postoji, on postaje ništa. .. Čak i ono što prirodna nauka označava kao neživu tvar, tzv. mineralne čestice kojima se hrane biljke, ne bi mogle nikada da poprime oblik (bez prisustva Duha a Materije).

U životu svakog materijalnog atoma ili molekula dolazi čas, bilo iz ovog ili onog razloga, kada se i poslednja iskra Duha ili kretanja, odnosno života - zovite to kako Vam drago !- povlači. U istom času brzinom koja nadmašuje čak i blesak misli biva uništen atom ili molekul ili skup molekula, da bi se vratio u prvobitnu čistotu intra-kosmičke tvari. Povlači se dakle u majčinsko poreklo.. . Materija, snaga, kretanje, sačinjavaju Trojstvo u objektivnom fizičkom svetlu, isto kao što trojedito Jedinstvo Duha i Materije sačinjavaju Trojstvo subjektivne spiritualne Prirode.. Kretanje je večno, jer je Duh večan, ali se ne može zapažati kretanje, koje ne bi stajalo u vezi sa Materijom.

12.

Naredna opažanja zabeležena su na osnovu rasprave koju je napisao O. A. Hjum o "Bogu", a koja potiče od Mahatme K. H. Majstor se izričito bori protiv nauke monoteističkih religija, koje tvrde da je najviši Apsolutni Princip Svemira jedno osobno biće. Prema nauci Mahatmi, u Svemiru postoje bića na tako visokoj lestvici razvoja, da nam izgledaju kao svemoguća Bogovi, no čak su i Oni ograničeni i stoje pod Zakonom Vrhovnog Apsolutnog neosobnog Principa.

N. L.

....Već smo tumačili da je naše znanje ograničeno na naš Sunčani sistem. Prema tome ne možemo tvrditi a ne možemo ni pričati da van granica ovog sunčanog sistema postoji jedno Najviše svemoguća inteligentno Biće. O Sunčanom sistemu naša nauka ne poznaje kompromise, u tom pogledu ona ili potvrđuje ili poriče, jer uči samo ono što pozitivno zna da je istinito. Zato ovde poričemo postojanje osobnog Boga. Mi znamo da postoje Planetarni Duhovi i druga spiritualna bivstvovanja, ali znamo da u našem sunčanom sistemu ne postoji ništa tako kao što je Bog, niti osoban a ni neosoban. Parabrahma (najviši Apsolutni Princip u indijskoj filozofiji) nije Bog već apsolutni i nepromenljivi Zakon, a Išvata je samo rezultat neznanja, koje se temelji na Velikoj obmani (Maya).

Reč "Bog" nastala je da se time označi nepoznati uzrok onih posledica kojima se čovek divio ili ih se bojao a nije ih razumeo.

Pošto tvrdimo da možemo da dokažemo svoju nauku jer poznajemo uzrok, u stanju smo da izjavimo da iza tih posledica ne postoje Bog ni Bogova. Svim pojavama koje nastaju u beskrajnom i neograničenom prostoru a proizilaze iz večnog kretanja, pripisujemo materijalne i prirodne uzroke, koji se mogu spoznati i koji su nama poznati. Ateisti pripisuju tim pojavama spiritualne, natprirodne nepoznate uzroke, koji se ne mogu spoznati. Bog Teologa je imaginarna moć koja se još nikada nije ispoljila. Naša glavna svrha jeste oslobođenje čovečanstva od ovog teškog sna, da naučimo ljude da budu vrlji za ljubav samo vrline, oslanjajući se na sebe same a ne na teološke štake, koje su kroz

bezbroj vekova bile uzrok mnogih ljudskih beda.

Ako ljudi žele celokupni život koji je kroz sve vekove nesvestan i nepromenljiv, smatrati Bogom, onda neka to čine i neka upotrebljavaju tu gigantsku neuspelu oznaku, ali u tom slučaju, moraće da kažu ono što je rekao Spinoza, tj. da čovek ne može sebi da predstavi ni jednu supstancu izvan Boga - Praester deum negne

dari, neque concipi protest substantia a Panteisti će.....

Jasno da Biće koje nije bilo čime uslovljeno, a koje je svuda prisutno, ne može biti ničim ograničeno, ni nečim što bi stajalo izvan Njega samog, čak ni prazninom, a kamoli materijom. Kad pitamo teiste "A da li je vaš Bog prazan prostor ili materija?", oni nam odgovaraju: "Ni jedno ni drugo!" A ipak veruju da njihov Bog prožima materiju iako nije materija.

Ako govorimo o našem "Jedinom Životu" tada kažemo da isti prožima svaki atom materije, ali je pravilnije ako kažemo da je on bit svakog atoma i da prema tome stoji u vezi sa materijom i poseduje sva njena svojstva, dakle, materijalan je, on je materija.

..... Mi ne zastupamo Advaitis (Jedan od šest glavnih pravaca u indijskoj filozofiji.), ali naša nauka o "Jedinom Životu" je identična sa naukom Advaditisa, o Brahmanu i o identičnosti Univerzalnog života sa dušom Makrokosmosa, sa dušom Mikrokosmosa i slaže se u mišljenju da ne postoji Bog izvan čoveka.

.....Poričemo postojanje jednog beskrajnog svesnog osobnog Boga, jer ovakav bi Bog morao biti ili uslovljen, ograničen i vezan za promenu, te prema tome ne bi bio beskrajn, ili ako bi bio označen kao neuslovljen, nepromenljivo i večno Biće koje nema u sebi ni jednu česticu materije, onda to ne bi bilo biće već jedan nepromenljivi, sl-epi princip ili zakon. Tako kažemo mi.

Prebacivaće nam da ipak verujemo i u Dhvančohane i u Planetarne Duhove i da im pripisujemo univerzalnu inteligenciju. To treba rastumačiti:

.....Inteligencija, kao što je ona naših Dhvančohana, je sposobnost, koja može biti svojstvena samo organizovanim bićima koja poseduju dušu, pa ma kako njihovi organizmi bili suptilni i nevidljivi. Inteligencija zahteva moć mišljenja, a da bi se moglo misliti, moraju se imati predstave. Predstave uslovljavaju posedovanje čula, dakle.....nečeg materijalnog.

.....Predstava o jednom čistom duhu kao o biću ili jednoj egzistenciji - pa ma kako je nazivali - je utvara, jedan ogromni apsurd.

13.

Sledeći redovi, kao i izvodi navedeni pod brojem 15 i 16 su izresci iz jednog opširnog pisma, u kojem Mahatma K. H. odgovara A. P. Sinetu na razna pitanja o razvoju čovečanstva.

N. L.

Svaka duhovna individualnost ima pred sobom gigantski put prevaljene evolucije. Od početka velikog manvantaričkog ciklusa, Monada mora na svakoj planeti na kojoj se nalazi ljudsko carstvo¹⁴ da prođe kroz sedam rasa. Od nemiri ogranaka, majmuna, koji se od današnjih primeraka znatno razlikuju, pa sve do današnje pete rase (ili bolje rečeno vrste), kao i kroz dve sledeće rase, sve dok sama ne zavlada Zemljom i još mora dalje da napreduje kroz sledeće više stadijume. Ali mi ćemo našu pažnju obratiti samo Zemlji. Svaka od sedam glavnih rasa razvija iz sebe sedam podrasa. Čovek mora proći kroz svaku od njih pre nego što ulazi u sledeću višu, i to sedam puta.

Podrase predstavljaju razne tipove čovečanstva i to u fizičkom i duhovnom pogledu i niko od nas ne može preskočiti ni jednu stepenicu na toj lestvici. Postoji još bezbroj drugih monavantarickih lanaca i van našeg Sunčanog sistema, gde žive inteligentna bića kao kruna i vrhunac evolutivnog života, koji se razvija u krugovima. Neka bića su fizički i intelektualno niža a neka su mnogo, mnogo viša u svome razvoju nego ljudi na našem lancu. Ali nećemo više o njima govoriti. Svaki čovek mora, dakle, da prođe kroz svaku rasu i mora istu ostaviti, razvijajući svoj intelekt od najnižeg do najvišeg stepena.

Vaši atropolozi i entolozi dobro bi učinili kad bi ovaj zakon o sedmostrukosti, koja se ponavlja kroz sva dela Prirode, uvek imali na umu.

Čitam u "Pioniru" od 12. juna, koji mi je poslala H. P. Blavatska, jednu raspravu o "Teoriji o majmunu" od A. P. N. koji daje izvrsno tumačenje Darwinove

Stav pomenute rasprave u "Pioniru" glasi: "Darvin nije nikada tvrdio da čovek potiče od majmuna. On je bio mišljenja da čovek potiče od jedne životinje slične majmunu i da je majmun takođe grana koja potiče od te životinje. Drugim recima, čovek i majmun imaju zajedničko poreklo. Ali iz toga nikako ne sledi da će se čovek ikada razviti u majmuna. Diferencija je započela u vrlo dalekom periodu. S vremenom da se ta razlika između majmuna i čoveka još više poveća. Darvin je svoju teoriju evolucije rastumačio pomoću drveta, čije stablo predstavlja zajedničko kolektivno poreklo, a grane dalji razvoj i diferencijaciju. Stablo neprestano raste i šalje u sve pravce grane koje se dalje dele na male grančice. Ovaj primer simbolizuje različite oblike života koji su vremenski i po osobinama tako različiti, da bismo kad bi ih upoređivali bez ukazivanja na zajedničko poreklo, morali da smatramo da su to naročita različita stvaranja, a ne rezultat jednog evolutivnog procesa. Čovek, koji poseduje kraljevsku čast da stvara, jeste jedna grana koja sada zauzima vrh drveta. Ali, on će morati da postane sporedna grana i da bude istisnut od naprednijih rasa koje će iz njega izaći i -neće mu biti slične, isto kao što on ne liči više ovoj životinji nalik na majmuna od koje bezuslovno potiče, jer drvo d dalje raste i nije mu još došao kraj. Grane i grančice koje su prestale da rastu oblici su života zaustavljeni u svome razvoju, jer ih je "borba za opstanak" osudila na smrt. One grane koje pokazuju znakove propadanja su oni životni oblici koji u promenjenim životnim okolnostima ne mogu egzistirati, dok one grane koje su već propale ukazuju na propast mnogih oblika, a njihovi fosili (ostaci) su sačuvani u raznim slojevima zemlje. Oblici koji su najsposobniji za život u prilikama koje u datom času vladaju, ostaju u životu, to je univerzalni zakon.

Majstor nastavlja u svom pismu:

.... To što vi zovete civilizacijom, ima vrlo malo zajedničkog sa napretkom. Covek iznutra, stupanj prosvetljenja njegovog fizičkog mozga putem svetla duhovne ili Božanske inteligencije je merilo njegove evolucije. Australijski Crnci, Eskimi, Bušmani, Wedahi itd. su ogranci onih rasta koje vi zovete "pećinskim ljudima". To su ogranci treće rase (prema tvrđenju vaše Nauke) i druge koja se razvila na ovom globusu. To su ostaci koji su prestali da se dalje razvijaju, životni oblici koji stoje na mestu osuđeni na propast u borbi za opstanak.

14.

Sledeći odlomak je odgovor na pitanje kroz koliko inkarnacija mora Monada, tj. duhovna individualnost koja se već nalazi na ljudskom stepenu razvoja da prođe tokom jedne "runde", tj. dok životni talas prođe kroz Zemlju i šest pripadajućih centara života iz finije materije.

N. L.

Čovek ima da prođe na svakoj planeti, uključujući našu Zemlju, sedam svetskih perioda kroz sedam rasa (u svakoj po jedan) i kroz 7x7 ogranaka. Postoji sedam glavnih rasa i 7 podrasa ili ogranaka. Jedan život u svakoj od sedam glavnih rasa i sedam života u svakoj od 49 podrasa, tj. $7 \times 7 \times 7 = 343$ i još 7 k tome. Dalje, još jedan niz života u ograncima podrasa. . . Ukupni zbir inkarnacija svakog čoveka na svakoj planeti iznosi 777. Pnincip požurivanja i usporavanja lbiva primenjivan na taj način što se sva malovredna plemena u poslednjem periodu isključe, tako da ostane samo ono najsposobnije. Covekovo putovanje po jednoj planeti produžuje se kroz nekoliko miliona godina. Ali zamdslimo da čovek ima samo milion godina na raspolaganju. Dok prođe kroz sedam "rundi", tako tvrdi vaša nauka, i odredimo li prosečno 100 godina za jedan život, videćemo da je čovek proveo na zemlji samo 77.700 (u ovoj rundi), a u subjektivnim sferama 922.300 godina. Ovo nije baš ohrabrujuće za moderne ekstremne branitelje reinkarnacije, koji tvrde da se sećaju nekoliko svojih prošlih inkarnacija!

Ako želite nešto obračunavati, tada nemojte zaboraviti da smo kod gornjeg uzeli u obzir samo živote sa prosečnom svešću i osećanjem odgovornosti. Nisu navedene omaške Prirode, kao urođeni idiotizam, smrtni slučajevi kod dece do sedam godina i drugi izuzeci o kojima ne smem da govorim. . . Pokušajte da resite problem 777 inkarnacija!

15.

Naredni kratak, ali jako značajan odgovor sledio je na pitanje postoji li bitna duhovna razlika između muškarca i žene, ili je pol samo slučajnost svakog pojedinog poroda a budućnost sprema za svakog pojedinca jednake mogućnosti?

N. L.

Cisti slučaj, kako vi kažete. Uopštena, izgleda kao delo slučaja, ali ipak je upravljeno od individualne Karme, od moralnih sklonosti, karakteristika i dela prošlog otelotvorenja.

16.

Sledeće reci bile su odgovor na pitanje: "Peta rasa četvrte runde započeta je u Aziji, pre milion godina. Šta se s njom događalo za vreme 998.000 godina, tj. Pre sadašnjih 2.000 godina? Da li su se u ovom periodu razvile veće civilizacije nego naša, i da li su ponovo propale?"

N. L.

Da, naša peta rasa začeta je u Aziji pre milion godina.¹⁵ Šta je ona radila u toku 998.000 godina, neposredno pre sadašnjih 2.000? Prikladno je ovo pitanje, a i u hrišćanskom je duhu jer ne dozvoljava da se veru je da iz drugog mesta može nešto dobro da dođe, osim iz Nazareta! Šta je ona radila? Ona je bila isto tako zaposlena kao i danas i ja moram gospodina Alena Granta¹⁶ da molim za oprostjenje zbog naših primitivnih predaka, tj. čoveka "ježa" koga bih ja preneo u eocen period. "Novo zemljino doba" deli geološku nauku na dva dela, na tercijer i na kvartu. Pod kvartom se podrazumeva ledeno doba, pa sve do danas. Prethodni tercijer deli se u pet perioda: u paleocen, eocen, oligocen, miocen i pilocen. Vaši naučni pisci zastupaju zaista neustrašivo svoje naučne hipoteze, kako ja vidim. Zbilja je šteta što će se njihov bojni konj jedanput ritnuti i razbiti im glave. To ih očekuje. U doba eocena, čak i u njegovom najranijem periodu, ciklus četvrte rase ili Atlanta, dostigao je već svoj vrhunac i veliki kontinuitet, otac svih današnjih kontinenata, pokazivao je prve simptome propadanja u more. Ovaj proces vukao se sve do pre 11.446 godina, kada je njegovo poslednje ostrvo Poseidonis potonulo sa tutnjavom.¹⁷

Uzgred moram da kažem da je autor kritike Donelijeve "Atlantide" u pravu. Lemurija se ne može zameniti Atlantidom, isto kao što se to ne može učiniti zamenjujući Evropu sa Amerikom.¹⁸ Obe zemlje potonule su zajedno sa svojim visokim civilizacijama i "bogovima". Između ovih katastrofa prošao je vremenski razmak od oko 700.000 godina, pošto je Lemurija doživela svoj vrhunac i kraj svoje karijere baš za vreme ovog beznačajnog razdoblja, pre prvog dela eocen-perioda, jer je njena rasa bila treća po redu.

Posmatrajte ostatke ove nekada tako velike nacije u nekim pljosnato-olovnim urođenicima današnje Australije. Takođe je ispravan ljubazni pokušaj autora da odbije pretpostavku naučnika koji Indiju i Egipat dovode u vezu sa otpacima Atlantide. Vaši geolozi su zaista vrlo učeni, ali ne dolaze na pomisao da ispod kontinenata koje su ispitali i proučili i u čijoj su unutrašnjosti pronašli okean, pa su istom oteli njegove tajne, leže duboko sakriveni u nepreglednim i neispitanim dubinama okeana još drugi mnogo stariji kontinenti, čije slojeve nije još niko geološki ispitao a koji će jednog dana opovrgnuti njihove teorije. Zašto ne mogu zorno prikazati jednostavnost i uzvišnost istine, koja je povezana sa induktivnim generalizovanjem, suprotno od pretpostavke koja proizilazi samo iz maginacije? Zašto ne bi priznali, da niko od njih nije na to pomislio, da su naši sadašnji kontinenti, Lemurija i Atlantida već nekoliko puta propali u more i opet su imali vremena da se ponovo pojave i da nose nove vrste čovečanstva i nove civilizacije. Niko nije pomislio i to da će kod prvog velikog geološkog dizanja povodom sledeće kataklizme, u nizu periodičnih kataklizama koje nastupaju od početka pa sve do kraja svake runde, naši kontinenti, koji su već u degeneraciji, potonuti, i da će se Lemurija i Atlantida opet pojaviti?

Zamislite budućeg geologa šeste i sedme rase. Zamislite kako kopa duboko u unutrašnjosti onoga što je nekada bilo Simla¹⁹ ili Cejlon i neka nađu tamo alat Vedhama²⁰, a svi predmeti civilizovanog čovečanstva da su smrvljeni u prah od velike mase pokretnih ledenjaka budućeg ledenog perioda. Zamislite da takav naučnik nađe takav grubi alat, kakav danas upotrebljavaju samo divlja plemena i da po tome zaključi i izjavi da se primitivni čovek današnjeg perioda penjao po drveću i da je tamo i spavao, te da dođe do zaključka, da se čovečanstvo iz 1882. godine sastojalo iz "životinjskih ljudi, tamnopusih, bradatih, sa izbočenim jabučicama i sa šiljastim zubima kao kod psa". Staviše, jedan grantitlen šeste rase ne bi bio tako daleko od istine, kada bi pretpostavio da su ovi zubi upotrebljavani u borbi mužjaka za vreme "Simla-perioda", kad su se isti borili za žene, ali metafora ima malo veze sa antropologijom i geologijom. Takve je vrste ova nauka!

Ali, da se vratimo na vaše pitanje: naravno da je četvrta rasa imala period visoke kulture. Grčka, rimska, pa čak i egipatska kultura nisu ništa u poređenju sa kulturama koje su započele sa razvojem treće rase. ..

Grci i Rimljani bili su male podrase, a Egipćani su bili jedan deo našeg vlastitog "kavkaskog" plemena. Posmatrajte Egipat i Indiju. Pošto su dostigli najviši stepen civilizacije i štaviše, učenost,

doživeli su pad. Egipat je potpuno nestao kao samostalna podrasa (njihovi Kopti su bastardni ostatak), a Indija kao jedna od prvih i najmoćnih grana matične rase, sastojeci se još i danas iz nekoliko podrasa, bori se da ponovo pridobije prvo mesto u svetskoj istoriji. A ova "istorija" ima samo nekoliko slučajnih i maglovitih uvida u život Egipta pre 12.000 godina. Tada je u Egiptu, koji je postigao svoj vrhunac nekoliko hiljada godina pre tog vremena započelo već propadanje. A šta može vaša istorijska nauka da zna o Indiji pre 5.000 godina, ili o Kaldejcima koje na dražestan način zamenjuje sa Asircima, pa od njih jednog dana čini stanovnike "Arkadije", a drugi dan "Turance"! Mi tvrdimo, vaša je istorija bespomoćna.

. . . Znete li da su Kaldejci bili na vrhuncu svoje okultne slave još pre onog vremena koje vi zovete bronzano doba? Znete li da su "Sinovi Ad" ili "deca Vatrene Magle" bili delatni nekoliko stotina hiljada godina pre ledenog doba i da je ledeno doba već bilo jedno vrlo podmaklo doba, kada je započelo ono, što vi sada nazivate historijskim periodom" (verovatno zato, jer ono što je njoj poznato, redovno nije istorija već plod mašte)?

. . . Mi izričito izjavljujemo da je pre i posle ledenog doba postojao jedan niz civilizacija i da su iste egzistirale na različitim predelima Zemaljske kugle, i da su umrle kad su postigle vrhunac svoga razvoja.

. . . Kontinent Atlantide egzistirao je za vreme miocen-perioda. Svi događaji zbivaju se u tačno određeno vreme i na određenom mestu u evoluciji runda. Događaji, koji izazivaju velike geološke kataklizme mogu se dakle predskazati s matematičkom tačnošću, isto kao i pomračenja Sunca i druga zbivanja u Svemiru. Propadanje Atlantide u more (jedna grupa kontinenata i ostrva) započelo je isto tako sigurno u miocenu, kao što se već danas može opaziti da neki vaši kontinenti postepeno tonu u more. Nestanak najvećeg kontinenta je bio vrhunac toga događaja, te je bio povezan sa uzdizanjem Alpa. Kasnije je sledilo propadanje poslednjeg od onih lepih ostrva koje spominje Plato.

... (sudbina Atlantide)... je buduća sudbina vaših Britanskih ostrva, prvih na listi žrtava, koja će biti uništena vatrom (podvodnim vulkanima) i vodom. Francuska i druge zemlje će slediti. Tada će sedma podrasa šeste glavne rase sadašnjeg čovečanstva cvetati u Lemuriji i Atlantidi, koje će se opet pojaviti. .. na Zemaljskoj kugli biće tada vrlo malo mora i velikih voda, jer se voda i zemlja pojavljuju i nestaju i izmenjuju se periodički.

Svaki novi period tame nagoveštava dolazak kataklizma vatre i vode. Osim toga, svaka glavna rasa mora biti takoreći podeljena na dva dela pomoću jednog ili drugog od ovih elemenata. Tako je atlantska glavna rasa na vrhuncu svog razvoja i slave, uništena vodom. Danas možemo još naći samo njene propale i degenerisane ostatke, a ipak je svaka njena podrasa dozvela dane trijumfalne slave i odgovarajuće veličine. Ono što su oni danas, to ćete jednog dana biti vi, jer je zakon ciklusa jedinstven i nepromenljiv.

Kad vaša peta rasa dostigne vrhunac svoje fizičke inteligencije i najvišu kulturu (pazite, mi pravimo razliku između materijalne i duhovne kulture), i ne bude više sposobna da unutar svog ciklusa dalje napreduje, tada će njeno napredovanje prema apsolutnom zlu biti zaustavljeno pomoću jedne od ovih "kataklističkih promena" (isto kao što su i njihovi prethodnici, Lemurijci i Atlanti, ljudi treće i četvrte rase bili sprečeni u svome napredovanju u pomenutom pravcu). Vaša velika civilizacija biće uništena. Tada će se predmetiti da se degenerišu sve njene, podrase posle kratkotrajnog perioda slave i učenosti, unutar svojih ciklusa.

... Vidite dakle, kako su kratki i prolazni bili dani slave prošlih ogranaka rase...

Ni jednoj materijalnoj rasi ni podrasi a ni njenom ogranku, vladajući zakon ne dozvoljava da se ogreši o prava naredne rase, odnosno podrase, a još manje da zloupotrebi znanje i snage koje pripadaju njenom nasledniku.. .

17.

Naredni odlomci dozvoljavaju nam da naslutimo ponešto o onim višim duhovnim Bićima koja stoje na višem stepenu razvitka nego Mahatme, a poseduju one karakteristike koje religije pripisuju "Bogovima" i "Božjim sinovima". Mahatme ih nazivaju "Dhyan Čohanima" ili "Planetarnim duhovima".

N. L.

"Nemoj jesti plodove sa stabla saznanja dobra i zla,, koji dozrevaju na drvetu koje raste za tvoje naslednike", to bismo mogli da kažemo sa većim pravom nego što bi nam to "Hjumovi" vaše podrase

hteli da priznaju. Ovo "drvo" nalazi se pod našom zaštitom; ono nam je povereno od Dhyan Cohana, tj. od zaštitnika naše rase i vernih čuvara onih koji će još doći. Pokušajte da shvatite alegoriju. . .

Na početku svakog kruga, kada se čovečanstvo ponovo pojavljuje, ali u prilikama koje su potpuno različite od onih koje se za porod pojedinih rasa i podrasa upriličuju, mora da se umeša jedan "Planetarni duh" među ove primitivne ljude, da osveži njihovo sećanje i da im objavi one istine koje su oni za vreme prošlog kruga već poznavali. Zato ima toliko različitih i suprotnih predanja o Jehovi, Orazdu, Brahmi i. ostalim bogovima. No, to se događa samo za dobrobit prve rase.

Njena je dužnost da izabere među svojim sinovima one koji su sposobni za primanje te da ih "odeli", da se poslužimo biblijskim izrazom, kao kalež, koji će primiti u sebe svu Spoznaju, što će se proširiti u svim budućim rasama i generacijama dotične runde... Svaka rasa ima svoje Adepte; nama je dozvoljeno da svakoj novoj rasi . damo onoliko našeg Znanja, koliko ljudi dotične rase zaslužuju. Sedma, tj. poslednja rasa imaće svog Budu, isto kao i svaka prethodna rasa, ali njeni će Adepti biti na mnogo višem stepenu razvoja od Adepata bilokojke sadašnje rase, jer će među njima boraviti budući Planetarni duh, Dhyan Čohan, čija će dužnost biti da posle privremenog potanjanja ove naše planete probudi i osveži pamćenje prve rase čovečanstva pete runde... Zadatak Planetarnog duha sastoji se u tome da da glavnu notu Istine. Kad On jednom odredi njenu vibraciju tako da preovladava kroz sve zapletaje rase, sve do svršetka ciklusa, stanovnik najviše nastanjene sfere nestaje sa površine naše Planete, sve do sledećeg Uskrsnuća u telu. Vaša filozofija naziva urođenim predstavama vibracije ove iskonske Istine. Na pitanje da li je Planetarni duh mogao biti inkarniran kao čovek, odgovoriću da nema Planetarnog duha koja nije jedanput bio materijalan, ili kako vi to zovete, da nije bio čovek. Kad je naš veliki Buda, čuvar svih Adepata, reformator i kodifikator Okultnog sistema prvi put postigao na Zemlji Nirvanu, postao je Planetarni duh, tj. njegova se duša mogla u isto vreme svesno kretati u međuplanetarnom prostoru i živeti pomoću volje u svom prvobitnom individualnom telu na zemlji, jer njegovo Božansko Ja toliko se oslobodilo od materije, da je moglo svesno da izgradi sebi zastupnika, kojeg je moglo ostavljati u ljudskom obliku kroz nekoliko dana, sedmica i katkada i kroz godine, bez negativnog delovanja ove promene na životni princip ili razum tela. Usput ću vam kazati: stepen Bude je najviši oblik Adeptstva, kome se jedan čovek može nadati da će dostići na našoj planeti i tako je redak, kao što su retki Bude. Poslednji Hobelgan (viši glavnik tibetskog reda), koji je to postigao, bio je Tsong-Ka-Pa iz Rokovra (14 vek), reformator ezoteričkog i popularnog Lamaizma.

Planetarni duh ove vrste, u rangu Bude, može po volji oblačiti tela iz jače ili slabije materijalizovane tvari, koja ispunjava druge delove Svemira. Postoje razne gradacije i stepeni Planetarnih duhova, ali nema reda koji bi bio osnovan za svoju večnost. Mogu odgovoriti recima jedanput upućenim G. T. Fečneru, kada je želeo da sazna mišljenje Indijaca o njegovim radovima: "Vi ste u pravu jer svaki dijamant, svaka zvezda, svaka planeta ima svoju individualnu dušu, isto kao i čovek i životinja. . . postoji hijerarhija duše, od najnižih oblika tvari, pa sve do Duše Sveta.21

. . . Duhovni Ego, koji kao pobednik napreduje u svojoj troi kroz svet ove, na ovome spiralnom putu diže se od zvezda do svetla, dok ne postane Planeradni duh i još više, dok konačno ne stigne do svoje izvorne tačke, da bi uronio u Veliku tajnu. Ni jedan Adept nije prodro kroz veo praiskonske materije. Najviši i najsavršeniji uvid je ograničen usled čitavog Univerzuma oblika i tvari.

18.

Iduće pismo, koje je A. P. Sinet primio 28. septembra 1882. god. u Sirmi, tretira uzroke zla u svetu. Neobično oštre reci Mahatme K. H. upotrebljene u ovom pismu protiv organizovanih religija, možda će na nekoga neugodno delovati, jer su religije bezuslovno onaj činilac u životu čovečanstva, koji treba da poveže čoveka sa Večnim Praizvorom njegove biti i time ima na njegov život uzdižuće, prosvetljujuće i oslobađajuće delovanje. Istorija nam svakako dokazuje da su čovečja želja za vlašću i njegovi nedostaci iskrivili i ponizili uzvišenu misiju religije, tako da oni periodi na koje se odnose Majstorove optužbe preovladavaju u istoriji većine organizovanih religija.

N. L.

Zlo kao takvo nema posebne egzistencije. Ono je samo odsustvo dobra i postoji samo za onoga koja je postao njegovom žrtvom. Zlo proizilazi iz dva uzroka. Ni zlo ni dobro nemaju nezavisan uzrok u Prirodi. Priroda je lišena svake dobrote i zlobe, ona samo sledi nepromenljive Zakone, kad daje život i radost dli bol i smrt, odnosno kada uništava ono što je stvorila. Priroda ima za svaki otrov protivotrov i nagradu za svaki bol.

Istinsko zlo dolazi od čovečje inteligencije. Njegovo poreklo leži u čoveku, koji se udaljuje od Prirode. Zlo je preterivanje u dobru, u jednom smislu je proizvod ljudske sebičnosti i pohlepe. Razmišljajte

temeljito o tome, pa ćete videti da osim smrti (koja nije zlo već potrební zakon) i nesrećnih slučajeva, koji nalaze uvek izravnáje u sledećem životu, poreklo svakog zla leži u ljudskom delovanju, tj. u čoveku, koji je usled inteligencije što je poseduje jedino biće u Prirodi sa slobodom delovanja.

Ne stvara Priroda bolesti već čovek. Čovekovo određenje je da umire prirodnom smrću, zbog duboke starosti. Izuzev nesrećnih slučajeva divljak i divlje životinje, koji žive u slobodi, ne umiru od bolesti. Hrana, piće i polni odnosi su prirodne potrebe u životu. Njihovo prekomerno uživanje prouzrokuje bedu, mentalne i fizičke bolesti, koje se prenose kao najveće zlo na decu onih koji su to sve skrivili. Ambicija i želja da onima koje volimo osiguramo sreću i dobre materijalne prilike, sticanjem časti i imetka, jeste hvale vredan i prirodan osećaj. Ali, ako to pretvara čoveka u teškog i okrutnog tiranina i u tvrdicu ili velikog egoistu, tada to donosi neopisivu bedu njegovoj okolini - narodima, kao i pojedinim ljudima.

Dakle, sve to (hrana, bogatstvo, taština i hiljadu drugih stvari koje ne možemo ovde navesti) su vrelo i uzrok bede ako se upotrebljavaju prekomerno, odnosno ako ih nema u dovoljnoj méri. Budeš li zlobni razaratelj i tiranin, prouzrokovaćeš bolest, bol i bedu.

U slučaju njihovog nedostatka gladovaćeš, a ljudi će te prezirati i smatrati nulom i osudiće te na bedu kroz čitav život.

Ne može se zbog toga kriviti ni Priroda, a ni neko imaginarno božanstvo već jedino ljudska narav, ako ona zbog sebičnosti postane gruba. Dobro razmislite o ovim recima, tražite uzrok svakog zla koje možete zamisliti i sledite mu koren unatrag, sve do početka i rešićete trećinu problema zla.

No, sad ću vam pokazati najveći i najvažniji uzrok gotovo dve trećine svih zala koja pritiskaju čovečanstvo, od kada je ovaj uzrok narastao u veliku moć. To je klasa sveštenstva i crkve u bilo kom obliku se to posmatralo i u bilo kom narodu. U onoj varljivosti, koju čovek smatra svetom, treba tražiti izvor mnogih zala, tog velikog prokletstva za čovečanstvo. Pogledajte Indiju, hrišćanstvo, Islam, Židovstvo i fetišizam! To je sveštenski bezobrazluk, koji je i Boga učinio pred ljudima tako strašnim. Religija je napravila od čoveka sebičnog pobožnjaka i fanatika, protivnika svih ljudi izvan svoje sekte, a nije ga istovremeno učinila boljim ili moralnijim. Vera u Boga ili Bogove pretvorila je dve trećine čovečanstva u robove onih koji su ga razočarali svojim pogrešnim obećanjem da će ga spasiti. Nije li čovek uvek spreman da izvrši svako zlo, ako mu se kaže da Bog ili bogovi zahtevaju ovakav zločin?

Irski, italijanski ili slovenski seljak dobrovoljno će se žrtvovati i radije će sam gladovati, odnosno dopustio da gladije njegova porodica i da ista bude bez odela, samo da nahrani svoga "oca" ili "papa" i da ga oblači. Dve hiljade godina Indija je stenjala pod teretom kasta, dok su se jedino Brahmani tovali od bogatstva te zemlje. Još i danas hrišćani i muslimani režu jedni drugima grkljane, da bi uveličali svoju pripadnost.

Zapamtite: veličina ljudske bede neće se smanjiti, sve dok onaj bolji deo čovečanstva ne zameni pogrešno shvaćene oltare svojih Bogova Istinom, moralom i sveobuhvatnom. Ljubavlju.

Kad se kao argument protiv toga navodi da i Mi imamo hramove i sveštenstvo i da naše Lame žive od dobrotvornosti, tada treba imati na umu da navedene ustanove nemaju ničeg zajedničkog sa zapadnjačkim, osim imena. U našim se hramovima ne veliča ni Bog ni bogovi već triput posvećeni spomen na najvećeg i najsvetlijeg čoveka koji je ikada živeo. . . Naši Lame primaju hranu, ali nikada ne primaju novac. U njihovim se hramovima uči pravi uzrok zla i to se narodu propoveda. Tamo se poučava četiri plemenite Istine (Arya sachani, tj.: 1) Sav uvetovani život jeste bol. 2) Prema tome, uzrok bola jeste žeđ za životom. 3) Bolu se može izmaći samo ako se savladava ta žeđ. 4) Put za njegovo savladavanje jeste "Plemeniti osmostruki put i lanac uzroka", tj. dvanaest Hidana, koje daju rešenje problema o uzrocima i savladavanju bola.

Čitajte Maha-vaggu (tj. Vinava Pitaku, jednu od tri svete knjige prvobitnog Budizma) i pokušajte da shvatite, ne sa predrasudama zapadnjačkog mišljenja već sa intuicijom i razumevanjem Istine - šta Prosvetijeni kaže u prvom Khandhaku....

19.

Posle ovih izvoda iz dužih rasprava, sledi još nekoliko pisama koja tretiraju neka pitanja u pogledu Teozofskog društva.

Sledeće pismo bavi se položajem Teozofske lože u Londonu, godine 1884, u kojoj je izvestan broj

članova organizovao takozvani "Unutrašnja krug" i nastojao da i dalje dobij a pismene pouke, koje su bile davane A. P. Sinetu za vreme 1881-83. godine.

To pismo verovatno nije bilo određeno jednoj osobi, već čitavoj grupi.

N. L.

Ono glasi:

Obavesti "Unutrašnji Krug" o sledećem. . .

1) Kad bi se našao način da se nastavi sa ezoteričkim poukama, koje su se prošle godine prekinule, i kad bi Mahatma K. H. smatrao da se korespondencija može ponovo započeti, u tom hi se slučaju ista mogla odvijati samo kao do sada, tj. preko Sineta. On je od samog početka bio izabran za korespondenta. On je osnovao londonsku grupu.. . pravednost zahteva da on žanje plodove svoje Karme. Mahatma nema opravdanog razloga da prenosi ozbiljne pouke na nekog drugog.

2) Pošto se to uredilo, ostaje otvoreno pitanje kakve ima mogućnosti za korespondenciju sa gosp. Sinetom? H. P. B. ne želi više vršiti ulogu posrednika u primanju i odašiljanju pisama. Ona je dugo vršila požrtvovani rad u tome smislu i ako to ne želi iz vlastite volje da radi, čak ni Ja, njen dugogodišnji Guru nemam prava da je na to prisilim. Damodar K. Malavankar još je manje za to raspoložen. Pošto je to karmička stvar, K. H. ne može i neće da ga na to sili, jer se ne srne mešati u tuđu Karmu. Ostaje samo Mohini Babu.22 Ali on još nije postigao onaj stepen razvoja koji omogućuje Seli da odašilje i prima pisma.

3) Iako bi se našao neko ko bi posredovao u korespondenciji između Sineta i K. H. ni "Unutrašnji krug" ni londonska grupa nisu za sada u takvom stanju da bi mogli da imaju koristi od željenih instrukcija, ni da bi ih mogli mirno primati. Jedna zajednica ezoteričkih Učenika, koja želi duhovno da napreduje mora da se ističe potpunim skladom i jedinstvom mišljenja. Svaki za sebe i svi zajedno, moraju biti potpuno nesebični i uljudni i bar njihov međusobni odnos mora biti pun dobre volje, ako se već želi da izostavi ostalo čovečanstvo. U takvoj grupi ne srne da postoji duh sektaštva. . . ogovaranja, zlonamernost, zavist, ljubomora, prezir ili nepoštovanje i srdžba. Što jednoga pozleđuje mora da pozledi i sve ostale, što jednog raduje, mora i druge da razveseli. Da li su londonska grupa ili njen "Unutrašnji krug" takvi, kako to naša pravila i zakoni bezuslovno zahtevaju?.. . Niz unutrašnjih teškoća bi se lako savladao da je vladalo bratsko jedinstvo, koje povezuje svako veliko telo, tako da svi deluju kao jedan čovek, "jedno srce i jedna duša". Moram da kažem da bi potpuna promena u osećanjima londonske grupe isto toliko izmenila, da bi mogla opet da bude od koristi za veliko delo, kome smo se mi posvetili. Po stanju u kome se nalazi, vidimo da se ona kreće u obratnom pravcu. Londonska grupa je samo jedna sjajna zvezda, možda čak i najsjajnija na teozofskom nebu, ali za matično društvo ona je jedan aristo kratski izdanak, država u državi, koja gravitira prema lastitom središtu izvesnih navika, predrasuda i svetovnosti...

Ona će morati potpuno da izmeni svoju dosadašnju sebičnu i ekskluzivnu politiku, ako želi da opstane. Moraće opet da postane nerazdvojivi deo "Univerzalnog Bratstva", ako želi da bude teozofsko "telo". Ne sme da dozvoli širenje vesti, ogovaranja, lične naklonosti i sistem protežiranja, ako želi da ima Nas za učitelje.

Naravno da Mahatma K. može da piše kao nezavisni Adept u privatnom svojstvu kome hoće, ako nađe za to puteve, s tim da ne povredi dobri Tajni Zakon. Ali on neće nikada pristati da odstupa od toga zakona, pa i kad se radi o zadovoljenju osoba koje su pokazale najveću predanost. Londonska grupa, naročito "Unutrašnji krug" neka odstrane iz svoje pšenice plevu, jer mi sa ovom poslednjom ne želimo imati veze...

M.

U prošlom pismu spomenuti "Unutrašnji krug", koji je osnovan u Teozofskom društvu, raspao se već u

1985. god. No, kad je H. P. Blavatska došla 1886. u London, skupila je oko sebe jednu grupu mladih ljudi, koji su bili spremni da otvoreno priznaju da su se stavili u službu Mahatmama i da prema tome vode odgovarajući način života. Ovog puta je predsednik Teozofskog društva, pukovnik Olkot bio mišljenja da u tome leži neka opasnost za Društvo. Zbog toga je u avgustu 1889. god. otputovao iz Indije u Evropu. Tada se na brodu "Šanon" u njegovoj kabini kratko vreme pre dolaska u Brindisi, materijalizovalo sledeće pismo, koje je uticalo na njegov budući stav.

N. L.

Pošto se sada približavaš Londonu imam da ti kažem nekoliko reci: Toliko si sklon raznim promenljivim uticajima, da ne mogu sada, u ovim kritičnim danima, da se potpuno pouzdam u tebe. Zavladaš svojim osećanjima, da bi mogao ovde na Zapadu, u ovom zamršenom položaju da postupaš pravilno. Pazi na svoje prve utiske. Greške koje praviš dolaze zbog tog propusta. Neka na tvoja dela ne utiču ni lična naklonost, ni sumnja, ni averzija.

Između članova u Parizu i Londonu nastali su nesporazumi, koji su ugrozili interes Teozofskog pokreta. Kazaće ti se, da je glavni uzročnik ovih nemira H. P. Blavatska. To nije tačno, premda njen boravak u Engleskoj ima u tome udela. Najveću krivicu za to snose drugi, čije je komotno nepoznavanje svojih vlastiti)'. grešaka vrlo značajno i koje se ne može odobriti. Jedna od najvrednijih doprinosa misije Upasike²³ je što ona tera ljude da prosuđuju sebe sa!me i razara njihovu šlepu neobjektivnost prema drugim osobama. Promatraj npr. svoj lični slučaj. Svoj revolt zbog "nepogrešivosti", u koju si jedanput verovao, otišao je predaleko. Ti si bio prema njoj nepravedan, i zato ćeš morati, zajedno sa drugima, kasnije da trpiš. To ti moram kazati. Upravo sada, na palubi broda, tvoje su misli prema njoj bile tamne i grešne, zato smatram da je sada vreme da te upozorim. :Pokušaj da ljubaznošću, tumačenjem i apelovanjem na vernost Istini, ako ne već Nama, odstraniš pogrešna shvatanja koja ćeš imati. Pokušaj da dovedeš ove ljude do toga da osete da za Nas nema privilegovanih osoba, da mi nemamo sklonosti prema izvesnim osobama već prema njihovim dobrim delima i prema čovečanstvu kao celini. Ali, Mi upotrebljavamo zastupnike, najbolje koji nam stoje na raspolaganju. Njen vođa je bila za vreme poslednjih trideset godina ona ličnost koja je svetu poznata kao H. P. B. (nama drukčije). Ona bezuslovno izgleda nekim ljudima nesavršena i neugodna, ali postoji verovatnost da Mi godinama nećemo naći bolju od nje. Učini da Tvoji Teozofi to shvate! Od god. 1885. bez njenog sudelovanja (posrednog ili neposrednog) nisam nikome u Evropi i Americi napisao ni jedno pismo, pa bio to samo i jedan redak, niti sam trećim osobama bez nje uputio ni usmenu poruku. Neka to Teozofi saznaju. Ti ćeš kasnije shvatiti značenje ove činjenice i radi toga zapamti ovo! Pošto je njena vernost prema nama postojana, a njene patnje su je baš zbog toga zadesile, to je ni Ja, ni ikoji od moje Braće nećemo napustiti, niti ćemo dozvoliti da padne U zaborav. Nezahvalnost ne spada u naše navike, to sam već jedanput spomenuo.

Naši su odnosi neposredni, odvijali su se samo na fizičkom nivou, osim retkih tebi poznatih izuzetaka, kao što je današnji i oni će se i dalje, usled sticaja okolnosti tako odvijati. To što su tako retki tvoja je greška, kako sam ti to u poslednjem pismu rastumačio.

Da bih ti pomogao u tvojoj sadašnjoj zbunjenosti, reći ću ti sledeće: H. P. B. nema skoro nikakve veze sa administrativnim pojedinostima; nju bi trebalo potpuno osloboditi od njih, ukoliko njena snažna priroda može da se vodi u tom pravcu. Ali sledeće treba svima da rastumačiš: u okultnim pitanjima, ona ima sve da kaže. Mi nju nismo napustili i nismo je "predali u ruke Sela". Ona je naš neposredni zastupnik. Ja te upozoravam: nemoj dozvoliti da tvoja sumnja i srdžba zbog njenih "brojnih ludorija" utiče na tvoju intuitivnu vernost prema njoj. Kod uređivanja ovih evropskih pitanja, imaćeš dve stvari da uočiš d to spoljnu, administrativnu stranu i unutrašnju, psihičku. Neka prva ostane pod tvojim vodstvom, i zajednici sa vašim najmudrijim saradnicima, a onu drugu ostavi njoj. Prepušta se tebi da pojedinosti izradiš sa spretnošću koja ti je svojstvena. Ali budi vrlo pažljiv. Ako bi se ona umešala, pa bi se radi odluke pojavile neke praktične stvari, znaj da razlikuješ stvari koje su u svome temelju i delovanju čisto ezoterične od onih stvari koje, mada imaju u početku praktični izgled, ipak mogu izazvati rezultat na duhovnoj ravni. One prve možeš najbolje proceniti ti, a one poslednje ona.

Opazio sam takođe tvoje misli o "Tajnoj nauci". Budi siguran da smo je, u pogledu svega onoga što ona nije izvadila iz naučnih i drugih dela, Mi nadahnuli.²⁴

Kaci ona ispravlja i tumači greške u mišljenju u delima drugih Teozofa, tada se to događa putem Mene, ili putem Moga nadahnuća. Ovo delo je vrednije nego prethodno ("Otkrivena Izida") i daje kratki pregled okultnih istina, te će kroz mnogo godina biti vrelo pouka i informacija za ozbiljne istraživače.

Uveri druge da struja Karme uvek teče i da Mi moramo, isto kao i oni, izboriti put do oslobođenja. Bilo je mnogo ozbiljnih iskušenja u prošlosti, nova te čekaju u budućnosti. Sačuvaj veru i odvažnost, koje su ti do sada pomagale, sve do kraja.

Za sada, radije nemoj nikome spomenuti da si primio ovo pismo, čak ni H. P. B., ako ona sama ne počne o tome da govori.....Ono je namenjeno samo tebi, kao upozorenje i direktiva, a drugima samo za upozorenje, jer ti se smeš, ako to bude potrebno, diskretno njime poslužiti.

K. H.

Budi spreman na to, da će se sa izvesne strane posumnjati u identičnost pisma.²⁵

21.

Sledeće pismo je jedino koje je napisano posle smrti H. P. Blavatske. Primila ga je dr Ana Besant u septembru 1900. u Londonu.

.....Teozofsko društvo i njegovi saradnici upravo su na putu da fabrikuju jednu veroispovest. Tibetanska poslovice kaže: "Lakovernost se rađa lakovernošću i svršava sa pseudosvetlošću." Kako malo ima ljudi, koji zaista nešto znaju o Nama!.....Zar da se od Nas načine idoli? Intenzivna želja nekih ljudi da vide Upasiku ponovo otelotvorenu probudila je pogrešnu majavičku predstavu. Upasika ama da izvrši koristan posao na višim nivoima i neće se tako brzo vratiti.

Teozofsko društvo mora sigurnim korakom da pređe prag novog veka. Niko nije ovlašćen, a ne može ni da uzme pravo da vlada Učenikom, ili nad njegovom savešću. Nemoj ga pitati u šta on veruje.

Vrhunac talasa intelektualnog razvitka mora se zahvatiti i upraviti prema spiritualnosti. On ne može nasilno da se razvija u pravcu verskih razmatranja niti ka emocionalnom kultu. Svim -djelatnostima u Teozofskom društvu mora upravljati zajednička misaona snaga svih članova kao celine. Mi nikad ne pokušavamo da sebi podvrgnemo volju nekog drugog. U pogodno vreme odašiljemo zračenje koje uzdiže, koje pogađa razne osobe na različiti način. Iz mnogih ovakvih misli konstruisano kolektivno mišljenje, može da povoljno utiče na pravac delovanja. Najbolji način da se isprave pogreške je da se sve subjektivne i objektivne činjenice časno i bez predrasuda ispituju.

Govorkanja o "Majstorima" moraju se nenapadno, ali odlučno učutkati. Dajte prednost i služite jedino Najvišem Duhu, od koga je svako jedan deo. Mi radimo svoj posao kao nepoznati i u tišini, i stalno obraćanje pažnje na nas i navođenje naših imena stvara isprekidanu Auru i ometa nam rad.

Teozofsko društvo je zamišljeno kao temeljni kamen budućih religija čovečanstva. Da bi se postigla ona svrha, moraju svi oni koji vode odstraniti svoju slabost u pogledu oblika i ceremonija. Tada će se iskazati kao pravi Teozofi i to po unutrašnjem mišljenju, kao i po spoljnom stavu.

K. H.

22.

Kao poslednji dokumenat sledi izvod iz pisma, koje je Sinet primio u proleće 1883. od Mahatme K. H., pred odlazak u Englesku, posle otpuštanja iz novina "Pionir", jer je pod uticajem pouka koje je primao od Majstora, novine "usmerio" prema Indiji.

N. L.

Nadam se da ćete bar Vi shvatiti, da Mi nismo (ili većina od nas nisu) neke bezdušne, moralne suve mumije, kako to neki predstavljaju. Niko od nas ne liči na onog strogog junaka iz Bulverovog romana.²⁶ Sposobnost opažanja, koju neki od Nas poseduju, daje nam širi pogled, izrazitije, nepristrasno i obuhvatnije čovekoljubije.

Možemo s pravom reci da je zadatak "Magije", da humanizuje naša bića, i da ih ispunjava milosrdjem prema čitavom čovečanstvu, a ne da svoje oser'aje koncentrišemo i ograničimo na izvesnu izabranu rasu. No ipak, malo Nas ima, (osim onih koji su postigli konačnu negaciju - Mokshu, Mokaha - oslobođenje, spasenje, Blaženstvo, jednoznačno sa Nirvanom), koji smo se tako jako oslobodili uticaja naših zemaljskih veza, da bi bili potpuno nepodesni za radosti višeg stepena, za osećanja i interese čovečanstva. Sto je veće naše napredovanje prema oslobođenju, tim manje ima mogućnosti da se tako nešto dogodi, dok konačno kao poslednja kruna svi čovečanski i čisto individualni i lični osećaji, veze, prijateljstva, patriotizam, davanje prednosti rasama ne prestanu i dok se ne stope u jedan jedini Univerzalni osećaj, koji je jedini istinski i sveti, nesebični i Večni, a to je Ljubav, bezgranična ljubav za čovečanstvo kao celinu. Jer Čovečanstvo je veliko siročće, jedini razbaštinjenik na ovoj zemlji, moj prijatelju. Dužnost je svakog čoveka, koji je sposoban za nesebični impuls, da učini nešto, pa bilo to i najmanje za njegov napredak. To me podseća na staru priču o ratu između tela i njegovih udova; i ovde se svaki udov ovog ogromnog siročeta bez oca i majke, brine samo za sebe. Telo za koje se ni jedan udov ne brine, trpi neprestano, bez obzira da li udovi međusobno ratuju, ili su u miru. Pošto patnje i smrtni bolovi čovečanstva nikad ne prestaju, ko ga može koristiti,

kako to čine vaši materijalistički filozofi, da je u svojoj trajnoj osamljenosti i zapuštenosti našlo Bogove, kod kojih "neprestano vapi za pomoć, ali bez uspeha"? Pošto "nada i pomoć čoveku, leže u samom čoveku", ja ne bi nikad hteo, da nekoga ostavim u patnji, ako ga mogu spasiti.

Priznajem da se Ja lično nisam još potpuno oslobodio nekih zemaljskih veza. Neki Me ljudi više privlače nego drugi, a filantropija onako kako je naš veliki zaštitnik "Spasitelj sveta, Učitelj Nirvane i Zakona" predavao, nije u Meni još do sada uništila sve individualne prijateljske veze, ni ljubav za najbliže rođake, a ni žarki osećaj ljubavi za onu zemlju, u kojoj sam se poslednji put materijalno individualizovao.

K. H.

REC PREVODIOCA

Verujem u izreku "Ako tražiš - naći ćeš", ali tome želim da dodam i nešto što bih već mogao da nazovem iskustvenim jer osećam da stvari koje tražim obično nađu mene. Zateknu me na najneočekivanijim mestima i u najneočekivanijim trenucima, baš onda kada o njima uopšte ne razmišljam, ili bar o njima ne mislim strašću tragača.

Pre nekih 6-7 godina lutao sam Latinskim kvartom sve u želji da produžim toplu septembarsku noć. U tom lutanju nabasao sam pred jednu, u to doba noći otvorenu knjižaru. Zvala se, a i još se zove "Kod Šekspira". Pred njom i u njoj bila je poprilična gužva koju su činili ljudi slični meni. Ušao sam u nameri da posmatram lica a ne knjige. Ipak nije prošlo mnogo vremena i ja sam, kao svi ostali, bez jasnog nauma, prebiraio po policama ovog antikvarijata. Redali su se poznati naslovi, a i mnogo onih o kojima nikada nisam čuo niti sam imao nameru da zapamtim. Ruka mi se, sasvim normalno, zadržala na nekom engleskom izdanju koje je za naslov imalo "Balkanski folklor". Knjiga, rekao bih putopis, iz 30-tih godina - cena 10 franaka. Mahinalno sam posegnuo za susednom ku- pusarom bez korica da nađem još nešto o Balkanu, ali je ona imala drugi geografski pojam u sebi. Opet 10 franaka. Tek toliko da sebi ne bih ličio na olinjalu vagbundu koja utucava vreme u svim osvetljenim, otvorenim vratima stavio sam knjige pod mišku - platio i izašao.

Po dolasku u Beograd uredno sam ih smestio na policu.

Tek pre izvesnog vremena, i to zbog krećenja, ponovo sam ih uzeo u ruke i iznenadio se. U onoj drugoj, kupusari, pronašao sam poznata imena i pojmove sa kojima sam često baratao.

Knjiga koja je sada i u vašim rukama nije nikakav udžbenik niti propaganda Teosofije koju je osnovao i tako stameno tumačio i branio Rudolf Stajner, niti je moja namera da u te i takve vode prevedem zabludelu decu tehnologije. Ona je, ovakva kakvu je vidite, samo jedan divan dokument o vremenu i duhovnim strujanjima koja su se trudila da budu iznad ili ispod površine društvenih, socijalnih, političkih, religijskih bura veka na izmaku i veka u rađanju. Ovde treba napomenuti da je teosofija bila vrsta mode viših i intelektualnih krugova koji su tražili novu i jaču inspiraciju. Verujem da ćete primetiti i osetiti misli ljudi koji su u to vreme verovali kao u vreme korenitih promena ljudskog duha i ljudske prirode i koji snagu za takvu promenu nisu nalazili u sebi niti prirodi već u dubokoj ezoteriji i mistici. Tim pre su pisma koja možete, posle eto stotinu godina mirno da prelistavate, aktuelna, i koliko vi to želite da budu -poučna i uputna.

Jer, ne zaboravimo. Živimo u sličnom periodu -periodu straha od moguće nuklearne kataklizme, tako prisutne i snažne da se izlaz ponovo traži u okultnom i onostranom.

Ovde želim čitaocu da skrenem pažnju na jezik i stil pisama koja su pred nama. U ovom prcvodu trudio sam se da što je moguće više zadržim autentičnost onovremenog manira pisanja, opštenja i izražavanja, svestan njihovih rogobainosli, krutosti i hennličiiinsli.

Bnmishiv

1 On - pukovnik Olkot, jedan od osnivača i tadašnji predsednik Teozofskog društva.

2 Tri svrhe Teozofskog društva osnovanog 17. novembra 1875. god. glase:

1. Da se stvori jezgro sveopšteg bratstva, bez obzira na rasu, narodnost, veru, zanimanje i pol.
2. Da da podstrek za proučavanje svih religija, filozofija i nauka.
3. Da proučava još nepoznate Zakone Prirode i latentne duševne snage čoveka.

3 A. P. Sinet i O. A. Hjum predložili su da se organizuje jedna samostalna anglo-indijska grana Teozofskog društva koja bi stajala pod direktnim vodstvom jednog Mahatme i koja bi se bavila naučnim istraživanjem staroindijske Mudrosti.

4 Šaberon - duhovni glavari tibetanske Hijerarhije Monaha.

5 Pundit - onaj koji proučava sanskrit.

6 Mahatma K. H. označava svog poglavara kao "Chohan". Prema Teozofskom sistemu učenja o Hijerarhiji radi se ovde o Maha-Čohanu. Zbog toga je ovo pismo poznato kao "pismo Maha-Čohana".

7 1 Nirvana - vrhunac znanja i apsolutne mudrosti.

8 To se zaista dogodilo. Katolički krugovi su u više navrata one pojave koje je Blavatska izazivala pripisali Sotoni; upor. knjigu "Teozofija i Antropozofija" od Matsa.

9 Ove reci u originalu napisane su na nemackom jeziku, mada je original pisan na engleskom.

10 Dva poslužitelja, bračni par Kolumb, za vreme odsutnosti H. P. Blavatske iz Adiara, god. 1884, upotrebili su falsifikovana pisma i okrivili su nju zbog prevare oko natprirodnih pojava. Hrišćanski misionari upotrebili su te krive dokaze za javne napade protiv Teozofskog društva.

11 Tathagata, počasni naziv Gautame Bude.

12 Mahatma K. H. nije bio Olkotov Učitelj već Mahatma H.

13 Tetka dr Džordža Orndejla.

14 Iz drugih spisa Mahatme K. H. vidi se da on ne misli ovde na vidljive planete našeg Sunčevog sistema već na nevidljive centre iz fine tvari, koji prema učenju Mahatmi pripadaju Zemljinom lancu hipoteze. Zadnji stav na str. 6 red 1, ne obazirući se na neke greške, bio bi po prilici za hiljadu godina pravo otkriće, ako se do onda sačuva....

15 Izgleda da je ovde jedna greška. Prema naucima Mahatma, koje su dali na drugom mestu i prema "Tajnoj nauci" od Blavatske, počeci bele rase datiraju 100.000 godina unatrag.

16 Alen Grant je engleski prirodnjak i sledbenik Darvina (1848-1899).

17 To se dakle dogodilo godine 9564. pre Hrista, jer je pismo pisano godine 1882.

18 Lemurija - kontinent u današnjem Južnom moru.

19 Grad na podnožju Himalaja u kome su tada boravili Sinet i Hjum, letnja rezidencija podkralja Indije.

20 Primitivno pleme u Indiji, ostatak jedne predarijske rase.

21 Gustav Teodor Fečner, osnivač psiho-fizike (1801-1887). Mahatma K. H. je, pre nego što se podvrgnuo višim inicijacijama Ezoteričke Hijerarhije u Tibetu, proveo neko vreme oko sredine prošlog veka na univerzitetima u Evropi.

22 Damodar K. Malavankar i Mohini Babu Čaterju bili su dva indijska Učenika Mahatme K. H.

23 Upasika - Učenica, tako je Mahatma K. H. često nazivao H. B. Blavatsku.

24 Ovo se odnosi na H. P. B. - "Tajna nauka", tj. njeno prvo mnogo braće delo, koje je kasnije proširila i preradila.

25 Sinet je smatrao da Mahatma K. H. samo s njime održava vezu putem percipitiranih pisama.

26 Roman "Zanoni", koji je napisao engleski državnik Lord Bulver Siton (1803-1873).